

Vėly Brandgante
51.01.31
M. C. M.

1
355

C Nr.3 /68/ ir E Nr.3 /46/
1949 m. balandžio mėn. 27 d.

JAV KONGRESAS IR LIETUVOS BYLA

JAV Kongreso narių pareiškimam Vasario 16-sios proga teisingai įvertinti atmintina, kad tokie išskilmingom progom daromi pareiškimai žymia dalim yra taktinis atsiliėpimas į rinkikų pageidavimus bei nuotaikas. Dėl to juose gausiau kurtuazinių frazių ir šiltų sentimentų nei realaus politinio turinio.

Bet ir politinė jų reikšmė anaipol nepaneigtina. Vasario 16-sios proga kongresmonai iš naujo priminė Lietuvos okupacijos nusikaltimą, pavaisdavo krašto ir tautos teriojimą, iškėlė karžygišką lietuvių rezistenciją. Tas jų žodis pasiekė ne vien jų kolegas Kongrese, bet / per Congressional Record / ir platesnius politinius sluoksnius, ir spaudą ir per ją Amerikos visuomenę, kurią stačiai šokiruoja, pav., daugelio kongresmonių pabrėžtinai pateikti brutalaus Bažnyčios persekiojimo pavyzdžiai. Tulas kongresmonas nevenge prisipažinti buvęs įkvėptas savo bendravimo su Amerikos lietuviais; gyvo atgarsio Kongrese susilaukė ir politiskai išvaigūs mūsų konsultų, p. budžio ir p. Daukvardžio pareiškime. Tokiu būdu Amerikos lietuviai mūsų tėvynės bylai tolydžio palenkia ir platesnę LAV visuomenę ir, atst. Martin žodžiais, net viso pasaulio opiniją. Tai didžiulis kapitalas Lietuvos bylos atėjimui.

Tiesioginę, aktyvų politinę reikšmę bandom įžiūrėti, palygindami šiumečius kongresmonių pareiškimus, pav., su pernykščiais. Ir pernai girdėjom nuoširdių, tiesiog jaudinančių sentimentų. Bet šiomet jau nuklausėm ir realesnių motyvų. Daugiau nei vienas kongresmonas įsakmiai pabrėžė, jog Lietuvos aneksijos nepripažinti nebepakanka, jog jau labai ir labai laikas daryti ką nors daugiau. Kongreso kalbos išduoda jau nebe vien užuojautą kankinamai Lietuvai, bet ir gražiai pažengusį realistinį suvokimą, kad ilgiau tokią padėti Rytų Europoj vargiai begalima pakesti be katastrofinio pavojaus pačiai Amerikai ir visam laisvajam pasauliui.

Už to džiugiai pažengusio suvokimo, jaučiam, priemonių pasirinkimas dar tebebręsta. Atst. Fenton kalba apie "taikias priemones" tautų laisvei užtikrinti; atst. Lane atrodo tikis, kad "spaudimas iš vidaus ir iš oro" atpalaiduos sovietinės diktatūros varžtus pavergtom tautom. Atst. Gorskis siūlo pateikti sovietam konkrečius reikalavimus, atst. Keating reikalauja patikrinti sovietų genocidinių nusikaltimų faktus. Kiti atstovai mini "kokį nors" būdą Lietuvos ir kitą pavergtų tautų laisvei grąžinti...

Ji tą būdą apspręš geležinė tarpatautinės raidos logika, kaip ji lėmė tolydinį Kongreso nuotaikų kitėjimą. Siuo metu gi galim tarti, kad visuotinio sprendimo metui atėjus JAV Kongresui Lietuvos bylos duomenys bus aiškūs. O Amerikos lietuviams teks dvigubo nuopelno garbė: jie bus neįkainojamai pasitarnavę ir savo tėvų žemės laisvei, ir Amerikai, kurios politikam jie sumaniai padeda laiku suvokti didįjį pavojų. Ne tusciai tulas kongresmonas juos kvalifikavo kaip šauniausius JAV piliečius.

JAV KONGRESO NARIŲ, PAREIŠKIMAI
VASARIO 16 D. PROGA

I. KALBOS JAV SENATE

Massachusetts senatorius Henry Cabot Lodge ir, respublikonas, Senato užsienių reikalų komisijos narys, 1949 m. vasario 17 d. Senate pasakė šią kalbą:

"Pone Pirmininke, lygiai prieš metus aš kalbėjau Senate Lietuvos nepriklausomybės 30 metų proga. Tada aš su giliu liūdesiu priminiau Nelaiminguosius įvykius, tą tautą privedusius prie visiško pranykimo anapus nepajudinamos geležinės uždangos. Aš pareiškiau tvirtą viltį, kad jau nebepertoliausiai toji diena, kada lietuvių tautai užtekės palaiminga laisvės saulė. Aš taip pat pareiškiau savo susirūpinimą, kad Jungtinės Valstybės atrodo užsimerkiančios padėčiai, vyraujančiai toje nelaimingoje šalėlėje.

Praeję metai, ir vakar buvo trisdešimt pirmosios metinės nuo lietuvių tautos nepriklausomybės paskelbimo Vilniuj 1918 m. vasario 16 d. Ir vis dar maža tėra pagrindinė džiaugtis bei švėsti. Mūsų taurieji lietuvių kilnūs amerikiečiai, kurių daugis kovojo II-me pasaulio kare dėl asmens vertybės ir laisvės išlaikymo, visiškai pagrįstai gali laukti iš JAV vyriausybės paramos ir padrąsinimo. Jie žino, kad Lietuvoj vyrams ir moterims atimtos pilietinės teisės, spaudos, kalbos ir susirinkimo laisvė, teisė pareikšti savo valią laisvoose rinkimuose ir teisė garbinti Dievą pagal savo religinius įsitikinimus. Jie geriau nei aš gali papasakoti Jums apie masines deportacijas, suėmimus, greitus pamerkimus ir teroro viešpatavimą.

VLIKO liudijimas

Mes šiame krašte teisingai kartu su kitomis doromis tautomis pasmerkiam pastarąją traginę ir netikėtą mūsų tautybę. Bet ar mums ateina į galvą, kad Lietuvoj sistemiškai persekiojami vienyje bažnyčios dignitoriai kartu su jų pagalbininkais ir tikinčiais? Aš prašau, kad visais balsais būtų nutarta išspausdinti / Kongreso Darbuose /, kaip mano pastabų da-
-1, šį Vyriausioje Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pareiškimą, palmtą iš jo reipimosi į Jungtines Tautas 1947 m. spalio 16 d., kuriame aprašoma, kaip ligiamasi su dvasininkais sovietų vergijoje.

/Niekam nesipriešinant šis pareiškimas įsakyta atspausdinti Kongreso darbuose/

Suėmimų banga ypatingai palietė dvasininkus. 1946 m. vasario 19 d. Borisevičius, Telsių vyskupas, buvo suimtas ir deportuotas. Tuo pačiu metu buvo deportuotas Kaišiadorių vyskupas T. Matulionis; jis anksčiau 12 metų /1920 - 1932/ buvo išsėdėjęs sovietų kalėjimuose, o gestapo jį buvo rasinę pasodinti į koncentracijos stovyklą. Paskutiniai pranešimai atskleidžia skelbiai apie Vilniaus arkivyskupo M. Reičio suėmimą ir deportavimą. Tokiu būdu dabar visame krašte tėra likęs vienas vyskupas. Buvo suimti ir artimiausi vyskupų pagalbininkai: prelatai Labukas, Pukys, Olšauskas ir kt. Susidaryti valadai apie dvasininkų suėmimų apimtį pakaks paminėti uėmimus vien Kaune. Ten yra 12 bažnyčių. Igi 1947 m. pradžios buvo deportuoti šie Kauno katalikų kunigai: kan. V. Mieleška, Karmelitų parapijos lebonas; kun. Fabijauskas ir kun. Bubys iš Prisikėlimo parapijos; saleiečių tėvai S. Gustas ir B. Paukėtytė iš Igulos bažnyčios; Kunigų Seminarijos prorektorai kan. Rauda ir kun. Kaznickas; t. Bieliūnas SJ iš Jėzuičių bažnyčios. Šv. Antano bažnyčios kun. Želvys suspėjo pasislėpti. Provincoj buvo suimti šie kunigai: Janulevičius, Adomaitis, Ylius, Jonas Grigaitis,

Šauklys, Mioldažys, Šliumpa, Vaišnora, Nagulevičius, Guteravičius, Gaižutis, Cinielis; pranciškonų tėvai: Cepulis, Puodžiūnas, Andraitis ir kiti, - iš viso apie 70 kunigų. Apie 150 kunigų, nuo persekiojimo pasislėpė.

Iš šalies žiūrėti nepakanka

Sie ir kiti pranešti neįtikimo brutalumo aktai taip perspogia, jog vien šalies Baltijos kraštų prijungimą / stebėjimas iš šalies ir atsisakymas pripažinti nepateisinamą Lietuvos bei kitų Baltijos kraštų prijungimą atrodo visiškai nepakankamas. Man atrodo, kad mes turim daryti daugiau. Mes privalom išnaudoti visas galimas ir mūsų turimas priemonės padėti tai narsiai mažai tautai užimti jai priklausomą vietą tarp laisvų ir taiką branginančių pasaulio tautų.

Tatai pareikalauš drąsos, kantrybės ir išminties. Visiems amerikiečiams, kuriuos draugystės ar šeimos ryšiai sieja su lietuvių tauta, leiskit man pareikšti gilią viltį, kad bus rastas būdas gražinti šitai tautai jos užsitarnautą laisvę ir gerovę. Tebūnie Lietuvos Nepriklausomybės diena tikro džiaugsmo šventė!

Tuoį po senatoriaus Lodge kalbėjo Senato daugumos lyderis, Illinois senatorius Scot W. Lucas /demokratas/:

"Pone Pirmininke, aš noriu priminti Senatui, kad vakar, vasario 16 d., buvo 31 metų sukaktis nuo tos dienos, kada buvo paskelbta vienos iš laisvę branginančių pasaulio tautų - Lietuvos - nepriklausomybė.

Mūsų šalį ir Lietuvą sieja bendri laisvės idealo ryšiai. Daug tūkstančių mūsų šaukiančių piliečių yra kilę iš lietuvių, atvykusių į JAV iš savo senosios tėvynės prie Baltijos.

Išvairių mūsų krašto dalių miestuose lietuvių kilmės amerikiečiai buvo susirinkę pietų ir masinių mitingų, atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Kadangi Lietuva nuo 1940 m. birželio m. yra sovietų armijos okupuota, žmonės tenai negali dalyvauti viešose demonstracijose. Už juos turi švęsti jų draugai ir sąjugininkai laimingesniuose kraštuose.

Mūsų vyriausybė yra atsibakiusi pripažinti Lietuvos užkariavimą, įvykdytą Rusijos (inkluotų) pajėgų. Tokio užkariavimo mes niekad nepripažinsim teisėtu. Mūsų diplomatiniai atstovai yra pakartotinai prieš tai protestavę sovietų vyriausybei.

Amerikiečių tauta yra įsitikinusi, kad visa pasaulio civilizacija remiasi proto, teisingumo ir ištatymo vyravimu. Didelės tautos priespauda mažai tautai griauia pačius tarptautinių santykių pagrindus.

Sovietų okupacijos metu lietuvių tauta nematė kovos savo netektoms teisėms atgauti. Šimtai kovos dėl laisvės vadų deportuoti į Sibirą.

Kiti suimti ir sunaikinti. Daugis išsiūsti į Rusijos kalėjimus, nes nesilenkė savo raudoniesiems valdovams.

Lietuvių tautai priklauso mūsų užuojautos ir draugiškumo jausmai. Esam tikri, kad jų narsi kova bus atlyginta. Žinom, kad laisvės jėgos ilgame žmonijos žygy visada nugalė tironijos ir teroro galybę."

Marylando senatorius Herbert O. Conner, demokratas:

"Pone Pirmininke, aš prašau vieningai sutikti, kad "Congressional Record" būtų paskelbtas pareiškimas, mano parengtas Lietuvos Respublikos įkūrimo 31 metų sukakties proga".

/Niekam nesipriešinant šis pareiškimas įsakytas išspausdinti "Record".

"Visi lietuviško gimimo ar kilmės patrijotai visame pasauly užsitarnauja, kad šios 31 metų Lietuvos Respublikos įkūrimo sukakties proga Jungtinių Valstybių tauta juos iš širdies pasveikintų. Mūsų pačių didžiąją šalį sukūrė mūsų koloninių bočių pasiryžimas išsivaduoti nuo priespaudos ir susikurti tėvynę, kur vyrautų laisvė. Tam savo širdies troškimui realizuoti mūsų bočiai buvo pasiryžę kovoti ir, jei reikės, mirti.

Kam ryžosi ir dėl ko kentėjo mūsų bočiai; tam ryžosi ir šauni lietuvių tauta ir dėl to kentėjo ne kelis metus, bet šimtmečius. Ji išgėrė ligi dugno karčią nevilties ir kančių taure, kokios amerikiečių tauta nėra nė ragavusi ir, Dieve duok, niekad neragaus.

25600
Tačiau šiandieninių tamsybių glūdumoje kiekvienas lietuvis ar lietuviškos kilmės žmogus gali didžiulodamasis prisiminti Lietuvos didybę viduriniais amžiais, kada ji, XIV ir XV amžių Vytauto valdoma, buvo pirmaujanti visos Europos valstybė. Jie taip pat gali guostis didingais laimėjimais kartos, gyvenusios po pirmojo pasaulinio karo ir 1918 m. vsario 16 d. paskelbus laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Lietuvos subrendimas irodytas.

Nė viena pasaulio tauta niekad nėra taip įtikinamai įrodžiusi savo sugebėjimo sėkmingai valdytis kaip lietuvių tauta, prieš 31 metus atgavusi laisvę. Jiems tai pasisekė, nors daug nuntokiojo pirmasis pasaulinis karas, o carų laikais ištisų kartų būvy buvo plėšiami krašto ištekliai. Prieš tai kelis šimtmečius veik neturėję progos mokytis bei praktikuoti valdymo meną, lietuviai per trumpą laiką tarp abiejų pasaulinių karų vis dėlto sugebėjo jauna respubliką pastatyti kaip stabilingą ir šviesų tautų bendruomenės narį.

Nė vienas lietuvis ar jų draugas neturi pagrindo save kaltinti kad prasidėjęs antrajam pasauliniam karui Lietuva neteko laisvės. Pirmiausia rusų gaujų užplūsta ir nusiaubta, poto hitlerinių nacių užpulta ir nusiaubta, paversta naujos administracinės Ostlando srities dalimi ir kietai valdyta trejus metus, nelaimingoji lietuvių tauta kaip ir kitos Baltijos tautos, susilaukė dar nykesnės klaiukmos 1944 m., kada rusai lyg potvynio banga dar sykį siūbtelėjo viską šluodama per jų mieląją tėvynę.

Reikia minti, t. y. valstybių, t. y. taisybių, kurias Lietuva išgyveno prie komunistų ir nacių. Pakaks pasakyti, kad budeliams niekad netrūko aukų darbe svorinio gyventojos, rijo neprasotinamai, o šilto platybės tų klaiukm kalėjimų šimtam tūkstančių išsiųstų, mirti ar kęsti skurdą, kur kas baisesnį nei mirtis.

Su džiaugsmu 1920 m. sutikusi Maksvos sutartį, lietuvių tauta nu-grimdo neviltingai, kai toji sutartis buvo taip akimėšiška ir pilnutiškai sulaužyta. Toji atmintiną 1920 m. sutarty Macava sutiko be jokių rezervų pripažinti Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir visiems laikams atsižadėti visą suverenumo teisių, kada nors turėtų Lietuvos at-žvilgiu.

Šiandien, kad ir Rusijos pavergta ir paversta XIV Sov. S-gos res-publika, Lietuva gali bent guostis, kad didžioji mūsų tauta nuosakiai atsisako pripažinti neteisėtą Rusijos aktą - Lietuvos nepriklausomybės sunaikinimą. Mūsų vyriausybė nėra pripažinusi Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą ir tebeprapažysta diplo-matinis tų kraštų atstovus Jungt. Valstybėse, Amerikos pozicija am-eriket išakniai pareiškė valstybės sekretoriaus pareigas ėjęs p. Sumner Welles kuris tarė, kad Jungtinių Valstybių tauta priešinga plėšikiniam veiki-mui, vistiek kas juos būtų padaręs, lygiai kaip ji priešinga bet kokiam kišimuisi kad ir kažkaip galingos valstybės į vidaus reikalus bet kurios kitos valstybės, nors ši būtų ir labai silpna.

Tai, ką oficialus šio krašto atstovas pasakė 1940 m., tebėra tikra ir šiandien. Galima būti tikriems, kad toks bus mūsų šalies principas ligi to meto, kada Dievas duos Lietuvai atgauti savo branginamą ne-priklausomybę. Kaip šis Jungtinių Valstybių tauta užjautė Lietuvą jos suspaudimo metu, kaip ji su nuoširdžiu dėmesiu stebėjo puikia jos sa-varankaus gyvenimo pažangą, taip šiandien visi geros valios žmonės Ame-rikos giliai užjaučia kančias, kenčiamas Lietuvoj ir Azijos Rusijoje, kur ištremta daug tūkstančių lietuvių.

Kartu su šia nelaiminga tauta mes meldžiam Aukščiausiąjį Dievą kad sunki skausmo ir vergijos našta, užkrauta ant jos pečių, neperto-liausioj ateity būtų nuimta, idant galėtume pasveikinti Lietuvą kaip laisvą pasaulio tautą ir padėti tai rimtai, dievobaimingai tautai at-ginti.

Manoji Marylando valstybė daug skolinga saviesiems lietuvių gimimo ir kilmės gyventojams už jų darbėtumą ir sugebėjimus. Mes kartu su jais puoselėjame nemurandomą Lietuvos laisvės dvasią, nūn laikinai ištremtą iš tėvynės. Kartu su jais mestikim ir laukiame tos dienos, kada Lietuvos nepriklausomybė vėl taps tikrove ir kada vasario 16-ji, Lietuvos Respublikos diena, sušvis skaidriu žibintu, - džiugiu simboliu visam pasauliui, skelbiančiu, kad jeigu tauta bet kuria kaina pasiryžta tesutikti vien su visiška laisve ir nepriklausomybe, teisingai ir dosnus Dievas neatsakys jai tų kilnių jos troškimų įsikūnijimo.

II. KALBOS JAV ATSTOVŲ RŪMUOSE.

Atst. Joseph W. Martin, respublikonas /Massachusetts/, mažumos lyderis: "Pone Pirmininke, lygiai prieš 31 metus šaunieji lietuvių tauta priėmė Vilniuj savo Nepriklausomybės Deklaraciją.

Lietuvių kilmės amerikiečiai šiandien mimi tą sukaktį. Jie dėkoja savo naujai tėvynei už nepripažinimą Lietuvos ir jos abiejų mažųjų baltiškųjų kaimynų, Latvijos ir Estijos, prijungimo prie Sov. Sąjungos.

Savo ruoštu amerikiečiai, kurios rasinės kilmės jie būtų, - visi amerikiečiai, brangią laisvę ir gerbių laisvų žmonių vertybę ir nepriklausomybę, gali dėliauti, kad karžygiški tų mažų Baltijos valstybių vyrai ir moterys visais galimais būdais priešinasį prispaudėjui.

Didžioji tamsa nebus amžina

Narsioji lietuvių tauta ryžtingai taria, kad ji nebus pavergta. Ji pasiryžusi vėl tapti laisva. Kai joje liepsnoja laisvės dvasia, ji nebus užkarlauta.

Didžioji tamsa, nusileidusi anapus klaidiosios geležinės uždangos, nebus amžina. Tragingas diktatūros pamintų tautų likimas tolydžio kelia iš miego visą pasaulį.

Komunizmas teimano valdyti kruvinais ~~ginklais~~ tironijos ginklais. Jis grumiasi su laisvųjų žmonių troškimais. Jis kalias į žmonių pavergimą, iš kur atgal nebeįstama.

Tie kurie kaip lietuviai ir kitos Baltijos tautos priešinasį bedievinio pasaulinio komunizmo vorėtimis, kovoja su visų žmonių laisvės kovą. Toji laisvė visiems tebus užtikrinta, kai Lietuva ir visos taurios šalys, dabar Kremliaus valdomos atgaus visas savo teises ir privilegijas laisvųjų tautų šeimoj".

Rezistencija vykdo tautos valią.

Illinois atst. Adolf. J. Sabath, demokratas:

"Pone Pirmininke, šiandien 31-ji metinė sukaktis Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, įvykusio Vilniuj 1918 m. vasario 16 d. Lietuvių kilmės amerikiečiai šią dieną švenčia visose Jungt. Valstybėse, rengdami tinkamas ceremonijas padėkoti šiai didžiai šaliai, kad ji nepripažino Lietuvos ir abiejų jos baltiškųjų kaimynų, Latvijos ir Estijos, prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Šiandien Lietuva yra geležinės uždangos atskirta, ir jos žmonės miršta už savo tikėjimą į Dievą ir laisvę. Karžygiška rezistencija vykdo tautos valią, ginklu kovodama su prispaudėju ir jo pavergimo kėslais.

Zvelgdamas atgal, aš prisimenu, kad 1922 m. kovo 17 d. aš Atstovų Rūmose buvau pasiūles šią rezoliuciją:

Jungtinis Atstovų Rūmų nutarimas Nr.289

Nutarimas, reikalaujantis, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė pripažintų Lietuvos Respubliką.

Kadangi Lietuvos Taryba, atstovaujanti visiems tų krašto gyventojams, 1918 m. vasario 16 d. vieningai nutarė prašėti Rusijos, Vokietijos ir kitoms vyriausybėms šį pareiškimą:

"Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remiamos

pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniiais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis; ir

Kadangi Lietuvos Respublika daugiau nei 4 metus išlaikė pastovų režimą; ir

Kadangi Lietuvos geografinė padėtis laiduoja ne tik jos išlikimą, bet ir jos suklestėjimą ir stiprėjimą tarp pasaulio valstybių; ir

Kadangi šiame krašte yra veik 1.000.000 lietuviško kraujo žmonių, kurie pastarajam kare su neprilygtamam pasišventimui laisvės ir nepriklausomybės reikalui padėjo Jungtinių Valstybių vyriausybei; ir

Kadangi Anglija, Prancūzija, Italija ir Lenkija pripažino Lietuvos Respubliką de facto; ir

Kadangi Čekoslovakija, Olandija, Danija, Švedija, Norvegija, Suomija, Estija, Vokietija, Rusija, Argentina ir Meksika pripažino Lietuvos Respubliką de jure;

Dėl to tebūnie nutarta ir t.t.,

Kad Jungtinių Valstybių vyriausybė pripažintų Lietuvos Respubliką.

Man tikrai malonu, kad netrukus po to Jungtinės Valstybės pripažino Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, Lietuvos, kurios gyventojai parodė pasauliui sugebą ir užsitarnaują savarankiškai valdytis.

Nebereikia nė sakyti, kaip aš apgailėstauju, kad šiuo metu lietuvių tautai paneigta laisvė, kurios aš asmeniškai reikalavau ir kurią skelbiau.

Su didele viltim karštai meldžiuos, kad nepertoliausioj ateity Lietuva vėl būtų atvaduota kartu su kitomis neįaimingomis Europos tautomis".

JAV jėgos išsirikiuos Lietuvai padėti

Indiana atst. Ray J. Madden, demokratas:

"Pone Pirmininke, lietuviai visoj Amerikoj šiandien su nuoširdžiu dėkingumu prisimena, kad Jungtinės Valstybės nepripažysta rusiškojo lietuvių tautos pasisavinimo.

Lietuva šimtmečiais kovojo dėl nepriklausomybės ir savarankaus valdymosi, - dėl pilietinių laisvių ir tikėjimo laisvės. Ši kova nesiliaus visų lojalių lietuvių širdyse ir mintyse, kad ir koks galingas ir didelis yra prispaudėjas. Laisvės negalima visiems laikams atimti iš tautos, kuri šimtmečiais atsisakė pasiduoti tikėjimo prispaudimui bei vergijai.

Didi lietuvių tauta kovoja kiekvieną valandą per įvairias organizacijas, pogrindy ir kitur, ir galų gale jai bus atlyginta pergale bei laisvė jos krašte.

Lietuva yra tragiška sovietų agresijos auka. Žmonėms atimtos nuosavybės teisės, žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės. Daugiau nei pusė milijono Lietuvos žmonių išžudyti bei išgabenti iš tėvynės.

Prieš tą tautą padarytus nusikaltimus pasmerkė Jungtinės Valstybės ir kitos demokratinės šalys, kurios tebepripažįsta nepriklausomą Lietuvą ir jos legaliuosius atstovus.

Lietuviai, kur jie bebūtų, nuoširdžiai trokšta, kad mūsų didžioji šalis ir visos laisvosios demokratinės pasaulio tautos ir toliau laikytų teisės bei teisingumo principų ir kad jos toliau kovotų dėl lietuvių tautos suvereninių teisių bei savarankaus valdymosi.

Aš noriu nuoširdžiai pasveikinti narsiąją lietuvių tautą, vedančią laisvės kovą, kad atstatytų savo nepriklausomybę ir numestų žiauriojo tirago pančius.

Aš žinau, kad mūsų Prezidentas, Kongresas, Valstybės Departamentas ir visos mūsų didžiosios Respublikos jėgos ateity išsirikiuos padėti lietuvių tautai toje jos kovoje dėl teisybės."

New Yorke atst. John J. Rooney, demokratas:

"Pone Pirmininke, aš pasinaudosiu man skirtu laiku pareikšti savo mintis Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukakties proga. Aš didžiuojuos, kad mūsų tauta atsisakė pripažinti Lietuvos ir abiejų baltškalvių jos kaimynų, Latvijos ir Estijos, prijungimą pr;

4
858

Rusijos. Aš nuoširdžiai meldžiuos, kad mes ir toliau taip laikytumės šiuo klausimu ligi tos dienos, kada Lietuva ir /kitos/ Baltijos valstybės vėl pasidarys laisvos ir nepriklausomos".

"Maskvos gangsteriai ir galvapijoviai"

Nėra į mūsų krantus iškopę šaunesnių piliečių už tuos kurie atvyko iš Lietuvos. Šiandien, kada tie Lietuviško gimimo bei kilmės amerikiečiai visame mūsų krašte švenčia nepriklausomybės paskelbimą, įvykusį Vilniuj, Lietuvoj, 1918 m. vasario 16 d., jie savo širdyse nuoširdžiai dėkoja mūsų vyriausybei už atsisakymą pripažinti Maskvoj išmirkintus gangsterius ir galvapijovius, užėmusius jų mylimą šalį.

Lietuva, tikiu, tik laikinai geležinės uždangos atskirta. Dėl barbariškų komunistų elgesio žuvo tūkstančiai žmonių, atkakliai gynusių savo religinius įsitikinimus, tikėjimą į Dievą ir teisę į laisvę.

Kad ir be perstojo persekiojami bei neaprašomai žeminami, tie žmonės turėjo stiprybės ir narsos toliau kovoti bei priešintis prispaudėjams - Maskvos tarnams.

Mūsų bočiai mūsų laisvą ir laisvą branginančią šalį pagrindė Aukščiausios Esybės buvimo pripažinimu. Esu tikras, kad mūsų šalies gyventojus, kurio tikėjimo jie bebūtų, šiandien ligi širdies gelmių muliūdins Lietuvos nelaimė. Esu tikras, kad jie kartu su manim pasmerks komunistinius Sovietų Sąjungos tironus, kurie grąsinimu ir jėga pavergė Lietuvą ir /kitas/ Baltijos valstybes".

Mrs. Edit Nourse Rogers, respublikonė, Massachusetts atstovė:

"Pone Pirmininke, aš dideliai laiminga galėdama prisidėti prie kitų kongreso narių ir pagerbti bei pasveikinti šaunianarsią Lietuvos tautą, šiandien švenčiančią savo nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukaktį. Vėliau popiet aš nueisiu į Lietuvos ambasadą asmeniškai perduoti savo linkėjimus ir pasakyti Lietuvos ambasadoriui, kaip aš gėriuos lietuviais esančiais mūsų šaly, ir kiek daug jie yra padarę Amerikai.

Klausydami kitų atstovų, aš negalėjau nejausti, kokia rimta yra tos narsios tautos padėtis geležinės uždangos atskirtoje Lietuvoje, - tautos, kuri miršta ir kenčia dėl savo tikėjimo ir laisvės meilės. Aš tikiu, kad kiekvienas žmogus pasauly, kuris troškta laisvos ir demokratiškos valdžios formos, prisidės prie mūsų šia, Amerikoje, ir palinks tai tautai šaunianars laimingos ir laisvos ateities. Čia susirinkusieji žino, kaip kietai Jungtinės Valstybės dirba, kad pašalintų geležinę uždangą ir užtikrintų pasauliui laisvę, nepriklausomybę ir laimę".

Pennsylvania atst. Daniel J. Flood, demokratas:

"Pone Pirmininke, vienas iš begėdiškiausių ir mažiausiai išgarsintų XX amžiaus įvykių buvo niekšingas Kremliaus sąmokslas prieš mažytį ir gerą Rusijos kaimyną Lietuvą. Milžiniškos Sovietų Sąjungos politinė policija, pavergusi 180.000.000 žmonių, taikos metu nustatė planą milijonams lietuvių krikščionių fiziškai išnaikinti.

Istorinė Lietuvos didybė

Tačiau šiandien Pone Pirmininke, aš atsistoju pagerbti istorinę didybę tos šaunios lietuvių tautos, susisukusios sau lizdėli Baltijos jūros krante. Nėra didesnio įrodymo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės lieka ištikimos savo draugams, už tą faktą, kad mūsų šalis, tas didysis demokratijos vadas, Lietuvos Respubliką tebepripažįsta kaip suvereninę valstybę ir atmeta bei atsisako pripažinti neteisėtą ir dideliai papiktinantį Sovietų Rusijos kėsimą prijungti Lietuvą kaip sovietinę provinciją.

Manau, jog pritiks, kad šiuo metu pasakysiu žodį apie Jungtinių Valstybių suteiktą Lietuvai pripažinimą.

JAV pozicija Lietuvos atžvilgiu

Kai 1940 m. liepos mėn. 21 d. Lietuva buvo įjungta į Sovietų S-gą, mes ir daugis Vakarų valstybių jautėm, kad tai nebuvo padaryta laisva valia, ir atsisakėm pripažinti tą įjungimą teisėtą.

258ak
Tokiū būdu Lietuvai buvo leista tuose kraštuose palikti savo diplomatinis atstovus. Po dviejų dienų nuo Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąją anuomet valstybės sekretoriaus pareigas ėjęs Sumner Welles mūsų krašto poziciją išaiškino spaudai duotame pareiškime, kuriame sakoma:

Pastarosiomis dienomis vikriai buvo užbaigtas nešvarus procesas, kurio pasėkoje vienas iš galingesnių kaimynų sąmoningai sunaikino trijų mažų Baltijos respublikų - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - politinę nepriklausomybę ir teritorinę integralumą.

Nuo pat tos dienos, kada tų respublikų tautos atgavo savo nepriklausomybę ir demokratinę valdymosi formą, Jungtinių Valstybių tauta su dideliu ir bičiulišku dėmesiu stebėjo jų nuostabią savarankaus valdymosi pažangą.

Mūsų vyriausybės politika visiems žinoma. Jungtinių Valstybių tauta nusistačiusi prieš plėšikinius veiksmus, vistiek ar jie vykdomi jėgą naudojant ar ją grasinant. Ji taip pat nusistačiusi prieš bet kokį kišimąsi, kad ir kažin kaip galingos valstybės į vidaus reikalus kitos valstybės, nors ši būtų ir labai menka.

Tis principai sudaro pačius pagrindus kuriais remiasi mūsų dieniniai santykiai tarp 21 suveženinių Naujojo Pasaulio valstybių.

Jungtinės Valstybės ir toliau tų principų laikysis, nes amerikiečių tauta įsitikinusi, jeigu tais principais pagrįsta doktrina vėl nereguliuos tautų santykių, tai negalės būti išlaikytas ir proto, teisinio imamo ir leidimo viešpatavimas. O tai yra paties moderniosios civilizacijos pagrindas.

1945 m. kovo 3 d. valstybės sekretorius paskelbė pareiškimą, kad mūsų šalies nusistatymas nėra pasikeitęs nuo 1940 m., kada p. Welles deklaravo mūsų politiką. Tas pareiškimas, paskelbtas "New York Times" 1945 m. kovo 4 d. 24 psl., skamba šiaip:

Baltijos valstybės - Estija, Latvija ir Lietuva - Jungtinių Valstybių tebe laikomos nepriklausomomis valstybėmis, nors jos karo pradžioje buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą.

Praeity metų pradžioje, kai buvo pranešta, kad Sovietų Sąjungos konsulariniai pareigūnai šiame krašte pasišovę čia atstovauti Baltijos kraštams, valstybės departamentas išsiuntinėjo raštus visų 48 federacinių valstybių gubernatoriams, pranešdamas, kad mūsų kraštas niekad nėra pripažinęs sovietinės Baltijos valstybių išskaidymo. Mūsų krašto požiūriu, kaip sakoma tame rašte /cituoja iš "New York Times" / 1948 m. kovo 30 d. 12 psl./,

Baltijos kraštai tebe yra nepriklausomos valstybės, su savo diplomatiniais atstovais bei konsulais.

Visi šie pareiškimai rodo, kad mes tebe pripažįstame Lietuvą kaip nepriklausomą šalį. Mūsų nusistatymas nuo 1940 m. nepasikeitė; taip pat galima pasakyti ir apie kitas šalis, kurios Lietuvą tebe pripažįsta.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės buvo svarbiausiųjų Europos valstybių pripažintos de jure ar de facto ir santykius su savo kaimynais nustatė sutartimis.

Pripažindama tas valstybes, Jungtinių Valstybių vyriausybė priima dėmesin tai, kad tos valstybės geroką laiką gabalą faktiškai egzistavo ir savo teritorijoje sėkmingai palaikė politinį bei ūkinį stabilumą.

Jungtinės Valstybės visą laiką buvo nusistačiusios, kad Rusijos pakrikimas negali būti laikomas pagrindu jos teritorijai išskaidyti; anuometinės Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybių pripažinimas nėra laikomas to principo pažeidimu, nes tas vyriausybės sudarė ir palaikė tų kraštų gyventojai.

15
25

Jungtinės Amerikos Valstybės ne tik visą laiką pripažino Lietuvos respubliką de jure bet taip visą laiką atsisakė pripažinti Rusijos pretenzijas.

Niekas aš taip prieš pasaulio tautas tiek nesididžiau savęs šalių taurumu, kaip kad aš didžiuojuos dėl to, kad ji yra senų laisvės brangintojų, lietuvių tautos, bylos čempionas.

Šiandien, Pone Pirmininke, Lietuvos Respublikos gimimo sukakties dieną aš stoviu šiame didžiajame laisvės forume, Jungtinių Amerikos Valstybių Atstovų Rūmose, ir reiškiu Lietuvos Respublikai pagarbą.

Ir prispaudėjo slėgiama tauri ir narsi lietuvių tauta nesėdi nieko neveikdama ir nepriima be pasipriešinimo Vergijos jungo.

Lietuvių rezistencija

Kova dėl laisvės ir dėl savo bočių tikėjimo yra lietuvių tautos yra tradicija. Ir šiais 1949 m. - šiais Viešpaties metais lietuviai laiko aukštai iškėlę savo-tradicijos vėliavą ir ištikimai laikosi savo tauriųjų bočių tikėjimo.

Pasipriešinimas sovietams yra, ir jis bus kol Lietuva vėl pasidarys laisva ir nepriklausoma valstybė.

Aš noriu priminti visam pasauliui nepaliaujamą lietuvių patrijų kovą prieš prispaudėją; toji kova eina kasdien nuo pat amos nelemtos dienos kada komunistinė Maskvos vyriausybė sunaikino Lietuvos laisvę.

Rezistencija krašte ir kašnytinėse Latvijoje, Gudijoje, Lenkinjoje tebeina. Neseniai buvo pranešta, kad keli gar lietuvių partizanų daliniai veike Silezijoje.

Dėl to sovietų daliniai su škeliais mobilizuotais lietuviais stovi toli nuo tėvynės prie Arktinės vandenyno ir Tol. Rytuose. Nežymus skaičius dalinių sudarytų iš vietinių, dėl išpūžio palikti pačiame krašte - beginkliai uniformuoti jaunuoliai, lietuviškai dainuodami, parašoja Vilniaus, Kauno ir kitų didesniųjų miestų gatvėmis. Nė vienam lietuviui nepatikimas Lietuvos, Dauguma Sovietų buvusios Raudonosios Armijos - dalinių, stovinčių Lietuvoj, sudaro vyrai iš Sibiro bei Uzbekistano.

Lietuvių partizanai dabar veike nedideliais judriais daliniais. Jie ginkluoti iš rusų atimtais ginklais ir apsirengę daugiausiai rusiškomis uniformomis su prieškariniais lietuviškais laipsnių ženklais. Partizanai dar turi motociklų, lengvųjų motorizuotos artilerijos pabūklų ir mažųjų tankų.

1947 m. vasarą ir rudenį partizanai vyravo provincijoje ir savo operacijas išplėsdavo į Lenkiją ir Rytprūsius. Aktingas ryšis užmegstas su Lenkų pogrindžiu; Pav., bendrom jėgom buvo užimtas Cipliškės, pasienio miestelis Suduvoj.

Legendiniu yra tapęs ir ypatnagai išgarsėjęs vadas yra "Žaliuoju Velniu" pavadintas vienas buvęs Kybartų gyventojas.

Plačiai paskleidžiami rotatorium spausdinti laikraščiai, spausdinti atsišaukimai, žinių lapai. Pogrindžio literatūra aprūpinami net Lenkų ir vokiečių darbininkai. Reguliariai leidžiama apie 20 laikraščių. Ją pavadinimai kovojančios, laisvę branginančios tautos dvasią; Laisvoj Lietuva, Laisvės Varpas, Tėvynės Kovotojas, Ginkime Lietuvą, Kova UžLaisvę ir t.t.

Vienas iš žymiausių pasiekimų 1947 m. buvo sudarymas vieningos kautynių ir propagandos vadovybės. Lietuvos Laisvės Armija, Laisvės Kovotojai, Partizanų Kolona ir kiti iki šiol nesuderintai veike daliniai pagaliau sudarė jungtinį štabą ir ryšių tarnybą. Tą džiugų faktą kovotojų spauda paskelbė vedamajame "Lithuania Militans". Vieninga rezistencinė kova apjungia visus politinius skirtumus kaip ir nacių okupacijos laikais.

259ad

Sovietų reakcija

I tai priešas tuoj reagavo. Šešios reguliariosios sovietų armijos divizijos, stiprūs aviacijos daliniai, motorizuotos pajėgos, specialios transporto ir geležinkelių, plentų bei tiltų apsaugos komandos, 75.000 MVD vyrų, "liaudies milicija" bei organizuoti plėšikai, vadinami istrebiteliai ėmė šauktis sustiprinimo. 1947 m. rudenį buvo į Lietuvą atgabentos penkios MGB oro eskadrilės. 1948 m. sausio m. į Lietuvą, Latviją bei Estiją buvo atsiųstos papildomos šarvuotųjų ir pestininkų divizijos.

Šiuo metu dideli daliniai stovi ir apskričių miestuose pav., nedideliame Mažeikių miestely, kuris yra geležinkelių mazgas stovi 3.000 MVD - istų su tankais ir šarvuotais motociklais. Lietuvoj sovietų įgulos yra dabar stipresnės negu bet kuriuo metu nuo 1940 m. okupacijos pradžios.

Ginkluota antisovietinė rezistencija nesumažėjo, bet partizanų taktika pasikeitė.

Rusai visai stengiasi nepriklausomybės kovą paversti pilietiniu karu. Pav. vietos gyventojų paskiriama į dalinius, išsiunčiamus kovoti su partizanais. Iš antros pusės, partizanai sustiprino kovą su savo tautiečiais, drįstančiais užimti administracinius postus rusų valdžioje bei stojančius į komunistinės organizacijas.

Platesnio masto kautynių nuo 1946 m. rudens nebebuvo, bet MVD /NKVD/- istai ir MGB /NKGB/-istai, komunistų partijos pareigūnai ir milicininkai ėmė kasdien, girtose netoli Vilniaus buvo apsupta keliasdešimt partizanų, ir buvo liki paskutinių. Rusų operacijos prieš kitą stambų dalinį Utenos apskritį nepavyko. Kai atvyko sustiprinti MVD daliniai, partizanai buvo jau išję. Vieną 18 metų mergaitę, organizavusi partizanų sanitarinę pagalbą, buvo sulaukyta, bet patrijų būrys ją išvadavo. Dabar ji Lenkijoje - visiškai pražiusi, suardytais nervais, invalidė visą gyvenimą: tardymo pasėka. Vienas partizanų vadas neseniai buvo pagautas, teisiemas ir sunaikintas Lenkijoje. Jo dalinys tebeveikė Lietuvoj ir Lenkijoje.

Partizanai vyrauja vakarų žiemą jie slapstosi. Į "amnestijos" pažadus maža kas tekreipė dėmesio. Vis dėl to kai kurie vyrai, kurie tebesislapstė nuo mobilizacijos pasidavė; kiti bandė legalizuotis išvykdami į Rytprūsius, Klaipėdos kraštą arba plačiai ištuštintą Vilniaus sritį kur jie asmeniškai nepažįstami.

Stiprios įgulos stovi geležinkelių mazguose bei miestuose. Krašte aktingai veike liaudies milicija ir istrebiteliai. Kada tie itrebiteliai negaudo žmonių, jie prižiūri produktų išrinkimą. Jie beato-dairos šaudo į žmones kurie jų manymu pergreitai vaikšto. Jų vadai rusai, tarp eilinių yra vietinių išdavikų, ir sugautų pabėgėlių. Paskutiniu istrebiteliai bando dėtis laisvės gynėjais bei aktyvistais. Tačiau žmonės toliau pašaipiai juos vadina strebokais, skrebais, sribikauliais ir panašiai.

Šukavę ir peršukavę miškus rusai, susekė daugelį bunkerių bei kitokių slėptuvių. Miško broliams tada tenka arba susikauti su užpuolikais, arba pasieškoti kitų slėptuvių. Partizanų gyvenimas be galo pavojingas. Bet toks pat pat ir istrebitelių gyvenimas; kartais kuris iš jų muelna sau kur privačiai pavalgyti ir jau nebegrižta. Taip gyvendami istrebiteliai metasi į girtuokliavimą.

"Girios brolija"

Iš tų sričių, kur partizanai gyviau veike, ūkininkai deportuojami be jokios atodairos. Nepadeda jokie pasiaiškinimai, net jeigu žmonės sakosi, kad rusų uniformomis apsirengę ginkluoti vyrai buvo atėję "inspektuoti" - pasiplėšti maisto.

6/8

Kai vienas sužeistas partizanas, kuriam gyvybė buvo palikta kad būtų išardytas, dingo iš ligoninės, keli jos tarnautojai buvo ištremti. Kai buvo sugautas berniukas, keliose vaistinėse pirkęs partizanams tvarsčių, nukentėjo visi tie vaistininkai.

I girios broliją teko istoti visiems buvusiems karininkams, valdininkams, šauliams ir nepriklausomybės kovų veteranams; jiems nebuvo kitokio pasirinkimo. Toliau, jų eiles papildė pabėgę mobilizuotiniai bei politiniai kaliniai.

Partizanai yra nustatę kai kurių priemonių. Išdavikės moterys, pirmą syk nusikaltusios nubaudžiamos nuskutant plaukus; joms taip pat simboliškai įkertama. Pirmą syk nusikaltusiems vyrams patarčiuojamas užpakalyje ir įtrinama druskos. Antras nusikaltimas atlyginamas kulka.

Partizanų lavonai paprastai išniekinami. Nukautą partizaną rusai išrengia, numauna batus, kūną nunesė nubloškia artimiausio miesto viešiaušioj vietoj. Praeidami komunistai juos spiaudo ir spardo. Žmonės verčiamės stebėti rusų sadizmą. Kūnai biauriai sudarkomi: kojos išsukinėjamos bei sulaužomos, viduriai išverčiami, akys išduriamos, galva už suskaldoma.

Anksčiau rusai leisdavo vietoj gyventojams lavonus palaidoti. Nuo 1946 m. pavasario pūvančius lavonus karo belaisviai naktimis surankioja išveža už miesto ir palaidoja neatženklintose kapuose, kai kur lavonai numetami į palkes.

Kai kurios moterys išdrysavo prieiti prie kankinių lavonų, atsi-klausti ir melstis. Žinoma viena motina, kuri švelniai paglostė savo sūnaus plaukus, bet po to griežtai pareiškė, kad tai ne jos sūnus: ji norėjo išgelbėti kitus sūnus. Niekas iš minios, kurie ją pažino, jos neišdavė.

Partizanų nukauti komunistai iškilmingai laidojami randomose karstuose išniekintose krikščionių kapinėse. Kartais valdžios organai reikalauja, kad kunigai palydėtų jų herojų karstus. Vienas kunigas atsisakė - ir paleistas iš kalėjimo nuėjo pas miško brolius. Svetimųjų valdžia laikosi vien ginklo jėga. Pusė vadinamųjų ministerių yra rusai; kabineto posėdžiai vyksta rusų kalba. MVD / buvusioj NKVD / ir MGB / buv. NKGB / lietuvių kalba yra reta viešnia. Tačiau administracijos istaigose tebelaikomi vertėjai, ir lietuviškai parašyti prašymai priimami. Visi dokumentai ir mokstiniai pazelėkimai spausdinami rusiškai ir lietuviškai.

Liaudies komisarai dabar vadinami ministeriais. Kai kurie jų dėvi prabangias uniformas. Kabineto būstinė Vilniuje, Čiurlionies gatvės name, kur anksčiau buvo geštapo štabas- vietos gyventojams tai pažįstama firma. Paleckio būstas stipriai saugomas.

Geležinkelių tarnyboj tepalikti da ~~kisktuviatax~~ lietuviai konduktorai. Geležinkelių personalą sudaro vieni rusai. Visas paštas į užsienius eina pro Maskvą.

Šiandien, Raha Pone, Pirmininke, aš paimu laiko iš mūsų svarbių svarstymų, kad atkreipčiau krikščioniškojo Vakarų pasaulio akis į tą laisvės ir demokratijos salą, kur tironas niekad nepasieks savo tikslų.

Visų tų pasaulio žmonių, kurie brangina laisvę ir teisingumą, vardu aš tariau- tegyvuoją Lietuvą.

Jau atėjo metas...

Illinois atst. Morton Gorski, demokratas:

"Pone Pirmininke, šiandien laisvieji lietuviai visame pasaulyje švenčia Lietuvos Respublikos nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukaktį. Pavergtai lietuvių tautai tą teisę atėmė despotinis to krašto okupantas. Aš žinau, kad toji nelaiminga tauta ne viena švenčia šią dieną: prie jos prisideda nesukaitomi milijonai žmonių, kurie šiai laisvę branginančiai tautai reiškia savo užuojautą dėl jos laikinio pavergimo ir linki jai kuo greičiausiai atstatyti visišką savo respublikos laisvę ir nepriklausomybę.

26000
 Lietuvos valstybę, gyvavusią šėis šimtus metų, caro Rusija pima syk užėmė 1895 metais. Toji vergija pasibaigė 1918 m. vasario 16 d., kada buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Tą deklaraciją sov. sąjunga pilnai pripažino, visiems laikams atsisakė visų teisių į Lietuvos teritoriją ir pripažino Lietuvą kaip suvereninę nepriklausomą valstybę. Jungtinės Valstybės ir kitos tautos Lietuvos nepriklausomybę taip pat pripažino teisėta.

Nepriklausoma Lietuvos Respublika per trumpą savo neripklausomybės metą padarė žymią pažangą visose gyvenimo srityse. Nešališki stebėtojai Lietuvą pripažino kaip vieną iš kultūringiausių, pažangiausių ir darbiausių Europos tautų. Lietuvos gyventojai buvo laimingi ir pertekę.

Šaunūs Lietuvos laimėjimai bei pasiekimai buvo sunaikinti, kai 1940 m. ji buvo antrą syk okupuota. Tada sovietų Rusija Lietuvą pavergė bei prisijungė ir jėga ją tebevaldė.

Lietuva yra tragiška sovietų agresijos auka. Lietuviai neteko savo žemės, visų savų privačiųjų įmonių, daugaus teisių ir pagrindinių laisvių. Jie paversti sovietinės valstybės miosavybe. Daugiau nei pusė milijono Lietuvos gyventojų nužudyti ar išstremti iš Lietuvos. Sovietiniais genocidas grasina išnaikinti visą Lietuvos tautą.

Tos agresijos ir genocido nusikaltimus prieš Lietuvą pasmerkė lietuviai tauta, Jungtinės Valstybės ir kitos demokratinės šalys, kurios tebe pripažįsta nepriklausomą Lietuvą ir jos legaliuosius atsovus.

Kovodami dėl savo teisių ir laisvės, lietuviai tikisi ir meldžiasi, kad Jungtinės Valstybės ir Vakarinės demokratijos ir toliau laikysis teisės bei teisingumo principo, kad jos aktingai gins Lietuvos bei kitų agresijos bei neteisingumo aukų suvereninių teisių ir savarankaus valdymosi bylą.

Man atrodo, jog jau atejo metas pareikalauti sovietų Sąjungą: pirmiausia sustabdyti Lietuvos ir kituose okupuotuose kraštuose genocidą, vykdomą nekaltų žmonių žudymo bei deportavimo; antra, grąžinti iš deportuotuosius iš darbo vėgų stovyklų Sibire ir kitose Rusijos dalise; trečia, pašalinti iš Lietuvos bei kitų Pabaltijos valstybių Sovietų armijas, policiją ir spionizinius agentus; ir ketvirta, grąžinti laisvę, suverenines teises ir savarankų valdymąsi Lietuvai, Latvijai ir Estijai, iš kurių Sovietų Sąjunga visa tai smurta atėme.

Tironų dienos jau praėjo .

Lietuvių tauta trokšta laisvės, ir ji tam turi teisę. Aš tikiu, kad jos troškimas būti laisva nebepertoliausioj ateity bus išpildytas. Siame sumaisčio pilname pasauly nebus taikos, kol Rusija bandys užvaldyti ir pavrgti mažas tautas. Rusija ne tik pati įklims į nepabaigiamas sumaisčius, bet sukels nerimą ir visame pasauly, o tai galų gale pražudys ją pačią.

Tironų dienos jau praėjo. Viso pasaulio tautos reikalauja reprezentacinės valdymosi formos, ir tas reikalavimas nuo vienos pavergtos tautos vis persimes į kitą, kol visa žmonija turės laisvę ir nepriklausomybę.

Aš noriu pareikšti savo geriausius linkėjimus tai didžiai, patrijotingai, laisvę branginančiai tautai, kuri šiandien karštygiškai kovoja savo nepriklausomybei atstatyti ir beatodairio tirono pančiams numesti. Mūsų vyriausybė tebe pripažįsta Lietuvos Respubliką, ir aš tikiu, jog mes isakmiai reikalausim, kad Atlanto chartos principai būtų pritaikyti Lietuvai, o kartu ir Latvijai su Estija.

Jeigu Rusija trokšta pasaulio taikos, ji geriau nei kuri kita tauta gali ją realizuoti grąžindama laisvę jos dabar valdomoms tautoms. Jeigu Rusija to nepadarys, amžinas tautų laisvės ir nepriklausomybės troškimas nesiliaus, kaip jis nesiliovė praėjusiais šimtmečiais, kol tironai visur bus sunaikinti."

Massachusetts atst. Mc Cormack, demokratų daugumos lyderis:
 "Pone Pirmininke, gal šis džentelmenas užleis man kalbėti?"

"Pone Pirmininke, gal šis šaukštas džentelmenas užleis man kalbėti?"

Atst. Goraki: "Aš užleidžiu džentelmeniui iš Massachusetts."

Atst. Mc Cormack: "Aš noriu pasveikinti džentelmeną už jo puikias pastabas. Aš prisidedu prie visko, ką jis yra pasakęs. Amerikiečių tauta yra visa širdim su lietuvių tauta, ir visi mes laukiame tos dienos, kada geležinė uždanga bus nuplėšta ir lietuvių tauta atgaus savo taip gausiai užsitarnautą nepriklausomybę, o mūsų didžioji šalis galės ko veiksmingiau sisi prisidėti prie jos netektųjų laisvių atgavimo."

Atst. Gorski: "Aš dėkoju džentelmeniui už jo ptiektas mintis."

Nepakanka eneksijos nepripažinti

New Yorko atst. Kenneth B. Keating / respublikonas/:

"Ponas Pirmininke, lygiai prieš 31 metus lietuvių tauta paskelbė savo nepriklausomybę. Tą dieną Vilniuj gimė Lietuvos Respublika.

Tačiau šiandien nebėra laisvos Lietuvos, kaip nebėra laisvos Lenkijos, laisvos Vengrijos ar laisvos Čekoslovakijos. Visas jas sutriuškino rusiški tirono batas. Laisvę melstis, laisvę kalbėti ar rašyti kas patinka, laisvę rinkti į vyriausybę savo atstovus, laisvę pradėti biznį, laisvę išvykti į užsienius, bei važinėti po savo kraštą, - visos šios ir kitos teisės, kuriomis visur n auđojasi laisvi vyrai ir moterys, toms nelaimingoms tautoms yra paneigtos. Lietuvos, kaip ir jos kaimynų prie Baltijos, Latvijos ir Estijos, nepriklausomybė šiandien yra tuscias simbolis, tikras pasityčiojimas.

Už tat nenuostabu, kad ši diena, kuri turėtų būti džiaugsmo šventė, yra liudėsio diena ne vien Lietuvos piliečiams už geležinės uždangos bet ir jų bičiuliams bei brangiems asmenims mūsų krašte.

Taip pat ir mes, kurie branginam laisvę ir tai isakniai pabrėžiam paskendę pasitenkinime savim negalin išsisukti nuo kaltinimo, kad ir mes bent savo rimtin esam prisidėję prie tos taunios jaunos respublikos pavergimo. Lygiai taip pat mes negalin išsisukti nuo tokio pat kaltinimo, kuri mums meta narsiosios Latvių, Estų, arba lenkų tautos nes jų mes Teherane, po to Jaltoj, po to Potsdame regimos bėdos verčiamą palikom ir nukreipėm savo žvilgsnį nuo laisvų tautų troškimo bei likimo. Bet, Pone Pirmininke, Amerikiečių tauta dėl šito tragingo išdavimo niekad nenurimo ir jo nesuvirškino.

Taip, mūsų vyriausybė oficialiai nepripažista Lietuvos ir jos Baltiškųjų kaimynų prijungimo prie Rusijos. Bent už tai mesg galim būti dėkingi. Tačiau šitokio negatyvinio priėjimo nepakanka. Tos respublikos atstovai kartas nuo karto praneša apie jos piliečių masinį naikinimą ir masinį deportavimą į Rusijos koncentracijos stovyklas. Jeigu tai tiesa, tai tad yra Jungtinių Tautų chartos garantuotų pagrindinių teisių bei laisvių paneigimas. Jeigu tai netiesa, tai reikia ištirti kaltinimus ir nustatyti faktus. Laisvę visur ir vergija bet kur yra visų reikalas-gal labiausiai laisvę branginančių amerikiečių reikalas.

Lietuviai tremtiniai paliko "neišdildomą ispūdį"

Aš norėčiau, kad kiekvienas Atstovas būtų patyręs tai, kad daugis ir aš pats esam patyrę praeitą rudėnį lankydam tremtinių stovyklas Europoj. Čia aš susitikau ir kalbėjaus su daugeliu lietuvių, o taip pat ir su kitų tautybių tremtinių, pabėgusių nuo komunistų ar nacių tironijos teroro. Skaidri narsa, tvirtas būdas, didelis darbštumas lietuvių ir kitų, kurie atsisakę visko, ką turėjo, kad tik nereiktų sulenkti kelių prieš prispauđėją, mano galvoj ir širdyj paliko neišdildomą ispūdį.

Sveikindami šiandien Lietuvos Respubliką pasišveskim jos grąžinimui laisvu nariu į tautų šeimą."

/Atstovo Keating kalba išspausdinta ir "Congressional Record"/

Atst. B.W. Pat/Kerny, New York, respublikonas:

"Pone Pirmininke, prasydamas išspausdinti mano pastabas Congressional Record, aš noriu padaryti ši pareiškimą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukakties proga.

Šiandien, 1949 m. vasario 16 d., sukanka 31 m. nuo Lietuvos Nepriklausomybės

26/10/41
paskelbimo Vilniaus mieste. Su dideliu džiaugsmu aš prisidedu prie daugelio mano kolegų, šiuose Rūmuose ir reiškiu savo nuoširdžiausius linkėjimus lietuvių tautos ir lietuviškos kilmės amerikiečių ateičiai.

Lietuviams jų tėvynėje ir Jungtinėse Valstybėse mūsų tauta reiškia užuojautą dėl jų nepriklausomybės sunaikinimo. Savo širdy aš nė kiek neabejoju, kad tai tėra laikinas smūgis ir kad ateity, komunizmą visam pasauliui sustabdžius ir musmogus atgal, tikroji Lietuvos nepriklausomybė bus atstatyta ir lietuvių tauta vėl galės džiaugtis laisve ir laisvai garbinti Dievą.

Nors Lietuva neturi nė 3.000.000 gyventojų, nepriklausomybės dvasia glūdi pačioj tos šalies šeimėj. Laisvę brangina amerikiečiai lietuviams užjaučia ir meldžiasi, kad jie būtų sėkmingai ir visiems laikams išlaisvinti. Kelias į galutinį tikslą žada būti ilgas ir sunkus. Tačiau su pasiryžimu ir pasiukojimu tas tikslas bus pasiektas.

Kaip aš jau anksčiau daugelio progų esu pareiškęs Lietuva vėl atgaus jai priklausomą vietą tarp laisvų pasaulio tautų."

New Jersey atst. Peter W. Rodino, jr. /demokratas/:

"Pone Pirmininke, šiandien lietuvių tautos nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukaktis. Ją mini ne vien mūsų lietuvių kilmės piliečiai, bet ir visi laisvę branginę žmonės. Nes nors Lietuvą beataidariai valdė rusiškoji meška, Jungtinės Valstybės tebelaike Lietuvą nepriklausoma valstybe.

1918 m. vasario 16 d., išbuvus maždaug 160 metų Rusijos caro valdžioj, Lietuva pasiskelbė laisva ir nepriklausoma ir nusimetė baisy jungą. Sovietų Rusija formaliai pažino jos laisvę ir nepriklausomybę. Tačiau tai neilgai tai truko, nes 1940 m. birželio mėn. Rusija vėl grižo prie savo išdavikinės schemas. Sulaužydama savo 1926 m. sutartį, Rusija įvedė savo kariuomenę.

Šiandien Lietuva parblokšta po prispaudėjo batų. Iš jos trijų milijonų gyventojų 700.000 deportuoti į Sibirą bei kitas šaltas Rusijos platybes; tai masinio naikinimo užsimojimas. Tikėjimas persekiojamas su nemažėjančiu aštrumu. Yra žinoma, kad iš dešimt Lietuvos vyskupų tik keturi gyvi pasaulyje. Iš 1.600 kunigų gyvi tik 700 kunigų, kiti nužudyti, nukankinti bei deportuoti į Sibirą. Per 80.000 Lietuvos gyventojų paliko savo tėvynę ir brangiausius kad išliktų gyvi ir kitur būdami kovotojų dėl savo tėvynės išlaisvinimo.

Nors šią Lietuvos Nepriklausomybės metinių dieną lietuvių kilmės amerikiečiai švenčia skausmo suspaustomis širdimis kaip ir jų broliai bei seserys Europoje, jų dvasia tebeliepsnoja laisvės troškimo ir vilties liepsna. Rusų slaptoji policija negali surakinti vilčių ir troškimų. Žėrinčių kiekvieno lietuvių širdy ir mintyse, kai jie šiandien tyliai iš naujo pasiukvoja galutiniam savo tėvynės išvadavimui.

Amerikiečių tauta, gerbenti žmogaus vertybę, jo teisę ir nepriklausomybę, ir laisvę, dabar dairosi ir susivokia.

Amerikiečiai žino kitų sutryptų tautų istoriją; jie žino tragingą Lietuvos likimą. Juos sukrėtė žinia apie kardinolo Mindszenty likimą ir Bulgarijos protestantų dvasininkų suėmimą. Jie žino, kad visas tas bylas sufabrikavo išdavikinė komunizmo ranka. Ir jie neužmirš, nes kaltinimo pirštas rodo į kaltininką.

Mes visi laukiam tos dienos kada komunizmo žygis į viešpatavimą bus sustabdytas, ir tą dieną naujas laisvės paskelbimas vėl pradžiugins laisvę branginančios lietuvių tautos, kuri kaip ir mes tiki į principą, kad ir visiems ir visur priklauso neatimama teisė gyventi laisvėje ir siekti laimės."

Marylando atst. Edward A. Garmatz, demokratas:

"Pone Pirmininke, vakar vakare Baltimorėj buvo vakarienė, kurioj lietuvių Draugijų Tarybos nariai šventė Lietuvos Respublikos, įkūrimo 31 m. sukaktį. Generalinis konsulas Marylande p. Jonas Budrys ten kalbėjo savo gimtąja kalba.

8
360

Aš tikiu, kad tas susibūrimas tebuvo vienas iš daugelio visame pasauly, kur buvo susitelkta pagerbti tą didžiąją šalį ir pareikšti karštą viltį, jok nebepertoliausiai ateity toji narsi tauta vėl džiaugsis tikra laisve.

Lietuviai tėvynėj kovoja didžiąją pagrindžio kovą, karūgiškai stengdamies išgauti savo prispaudėjus. Rusai, be abejo apie tą pagrindžio sąjūdį nieko neskelbia. Bet jie imasi represijų ne vien tik pajungdami žmones sprespandai bei terorui, bet ir vykdydami naikinimo deportavimo programą; jie stengiasi užslopinti pagrindį ir lietuvių gyventojų už naikinimo užgniaušti rezistenciją.

Lietuviai svetur energingai veikia padėti savo tėvynei atgauti nepriklausomybę; visi amerikiečiai tas jų pastangas stipriai moraliai remia ir padėjasi, kad jų išlaisvinimo diena nebebūtų toli.

Prašydamas paskelbti mano pastabas, aš įjungiu vertimą kalbos, kurią pasakė vakarienių p. Jonas Budrys, o taip pat ir lietuvių draugijų Tarybos printą rezoliuciją.

P. Jono Budrio kalbė

"Marylando valstybė vasario 16-ją kas met mini kaip Lietuvos Respublikos Dieną. Noriu jus patikrinti, kad tas Marylando draugystės kiaušiniai Lietuvai pareiškimas visada buvo ir yra giliai įvertinamas, o lietuvių tauta į tai atsako lygiai tokiu pat jausmu. Ypačiai šiuo metu, kada Lietuva kovoja dėl savo išlikimo, Marylandas, švesdamas vasario 16 d., teikia vieniems lietuviams didelio padrasinimo ir kvėpimo.

Jūsų šauni valstybė ir Jūsų kilūs bei kvalūs valstybininkai bus prašyti Lietuvos anglas, ir visa mūsų tauta dėkingai atmins draugystę Marylando parodytą Lietuvai jos nelaimės metu.

Reikalas eina ne vien apie Lietuvą.

Mūsų tauta karūgiškai kovoja dėl laisvės, nes jos vaikai nenori gyventi vergijoje. Iš mornsinjoro Krupavičiaus ir p. Vaclovo Sidzikausko, mūsų dviejų didelių valstybininkų bei laisvės kovotojų, kurie neseniai kalbėjo Baltimorėj, Jūs jau turėjot progos išgirsti apie Lietuvos tragediją bei jos pastangas laisvei atgauti. Bet šiandien reikalas eina ne vien apie Lietuvos laisvę, klausymas yra šis: ar visas pasaulis bus laisvas, ar totalizmas ir brutuali laimės prieš demokratiją ir teisingumą?

Pastarajame kare, kuris, kaip buvo tariama, turėjo atnešti žmonijai pastovią laisvę, demokratinis pasaulis paužėjo šimtus tūkstančių gyvybių ir neapskačiuojamai gerybių vienam diktatoriui sutriuškinti; džiaugsmas buvo trumpas, nes tikruoju laimėtoju išniro kitas, nemažiau nežmoniškas diktatorius, užsimojęs naikinti pasaulį jėga, teroru ir apgaule.

Trys Baltijos šalys pirmosios prieš kokius 30 metų patyrė, ką bolševizmas reiškia ir ko Masjva iš tikrųjų siekia. Likusios pasaulio dalies akys tepradeda atsiverti dabar, kada ne vien trys mažosios Baltijos valstybės, bet ir eilė kitų viena po kitos sukpupe ir pranyko anapus geležinės uždangos. Kai kurie tų kraštų žemėlapy tebevaizduojami kaip nepriklausomi arba klaidinami vadinami Sovietų Sąjungos satelitais. Tačiau pastarasis p. Stalino pasiūlymas susitikti su Jungtinių Valstybių prezidentu kurioj nors iš tų vadinamųjų nepriklausomų valstybių - jis nerado reikalinga tas valstybes nei leidimo paprašyti ir nebuvo kviestas surengti susitikimą jų teritorijoje - per daug aiškiai rodo, jeigu iš viso behuvo reikalinga papildomų įrodymų, kad NKVD suvereniškai šeimininkauja tuose kraštuose.

262ab

Stalinas tariamai siūlo taiką, bet tas kuris nuoširdžiai siekia taikos, nevertos prieš savo vakarykščius sąjungininkus ir ginklo draugus tokių metodų kaip Berlyno blokada.

Dabar raudonasis kolosas beprarijas Kiniją su jos milžiniškais žmonių ištekliais. Tas užkariavimas toks didžiulis, kad sovietams du tris metus rimties jam įvykdyti, o tą laiką galima laimėti naujais apgaulingais taikos pasiūlymais, kurie susuks politikams galvas ir panardys juos į tuščius svarstymus. Tada gi, šimty milijonų subolševikintų kinų padedamas, raudonasis diktatorius galės iš naujo pradėti tolimesnių išlaisvinimų žygi-spausti ir spausti, kol pasieks savo tikslą-pasaulio uždarymą.

Bolševikų diktatūros tikslas nebėra - arba nebe turėtų būti- paslaptis. Pamažėle pavojų visi jau patarę, ir jau pats laikas išsukti kietai atremtą. Kinijos pavyzdys rodo, kad atkištinėmis priemonėmis raudonojo pavojaus nepašalinsi. Milžiniškos pinigų sumos ir didžiuliai ginklų kiekiai kurių metodu, reikalauja, gali pasirodyti, visiškai tuščiai išmesti; dar blogiau: su užkariavimu bet kurios šalies, gaunančios JAV pagalbą visa tai gali patekti į komunistų rankas. Sovietų prilaikymo politika, tuo tarpu atrodanti sėkminga Europoj /jeigu užmiršim Lietuvos ir veik visos Rytų ir Viktorio Europos užkariavimą/, žiauriai praktišo Azijoje, kur komunistinės herdos veik be pasipriešinimo veržiasi pirmyn ir grasina paskandinti visą kontinentą.

Neišvengiama išvada

Pastarieji 30 nuolatinės komunistų agresijos metų pakankamai įrodė, kad komunizmas tiek pat tegali būti nuramintas bei suirautas kaip ir plėšrus žvėris: nesunaikintas, jis kintant tūno savo užmarvėj, laukdamas tinkamo akimirksnio liuoktelti ant naujos aukos.

Tikėkimės, jog nebus per vėlu kaip bus prieita vienintelis logiškos ir neišvengiamos išvados - kaip bus suvokta, kad su bolševikinio pavergimo pavojum reikia kovoti ir kovotą aktingai, ne pasyviai; kad pasaulis negali likti pusiau laisvas ir pusiau pavergtas, nes laisvoji pusė savo laisvės tuoj neteks, jeigu antroji pusė liks vergijoje.

Tesusijungia laisvasis pasaulis ir paskelbia savo tikslą - laisvę ir teisingumą visiems. Toks tikslas bus vertas kovos, dar ryštingesnis ir galingesnis nei toji, kurią kovoja pikto šalininkai.

Konflikte ank bodisi visas pasaulis ir su viltim laukia taikos. Visų akys nukreiptos į Ameriką kaip galingiausią Vakarų tautą, demokratijų vadą kuris gali sutriuškinti totalizmą ir išgelbėti pasaulį. Tik paskutinių diktatorių išgujus Jungtinės Tautos parodys, ko galima iš jų laukti, tik tada įvairios Europos federacijos koncepcijos turės realų pagrindą. Federalizmas ir bendradarbiavimas yra demokratiniai idealai, kurių prasmė diktatūroms svetima. Tik po visiškos pergalės prieš totalizmą pasaulis bus tikrai laisvas, o laisvame pasauly visos be išimties tautos ras sau vietą. Tada atsiras vieta ir mūsų Lietuvai.

Baltimorės lietuvių rezoliucija.

"Mes, Baltimorės piliečiai susirinkę 1949 m. vasario 16 d. į Lietuviuų halę į Lietuviškųjų Draugijų Tarygos sušauktą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 31m. sukakties minėjimą pareiškiam:

Visa širdim pritariam Prezidento Harry S. Trumano pareiškimams, padarytiems jo inauguracijos proga jog amerikiečių tauta trokšta ir yra pasiryžusi veikti, kad visos pasaulio valstybės ir tautos galėtų valdytis kaip joms patinka bei pasiekti padorų ir patenkinamą gyvenimą; ypačiai mūsų tauta trokšta įra pasiryžusi veikti kad būtų sukurta teisinga ir pastovi taika, pagrįsta tikru ir laisvai pasiektų lygių partnerių susitarimu; siekiant šių tikslų Jungtinės Valstybės ir kitos tolio pat nusistatymo tautos susiduria su pasipriešinimu s ovieta, kuri siekia priešingai, o gyvenimo žiūra visiškai kitokia.

Šiuos mūsų Prezidento žodžius, mes tvirtai tikim,

4263

kad bus istaai priemoni, siems principams pritaikinti Lietuvas atvejai, bei Soviet, Rusijos ušplamotas lietuvi, tautos likvidavimas, deportavimas ir išblaškimas neapmaikino lietuvi, tautos substancijos; kad nebūsi sutikta su lietuvi tautai taikos stabilizavim, kuris negraikint, laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai, Latvijai, Estijai ir kitoms valstyboms, esančioms pasaulioje padėtyje; kad tuo tarpu JAV Kongresas priimt liberalesnius įstatymus tremtiniams; mis, šali, įsileisti.

Lietuviškų, Draugijų, Taryba
Anthony J. Viscella, Pirmininkas
Konstant Matulionis, Sekretorius.

Massachusetts ats. Harold B. Bonebrake, demokratas:

"Pone Pirmininke, prašydama pasiskelbti šias mano pastabas, aš noriu į jas įjungti straipsni, pavadintą "Pašvelkit į Lietuvą", ką tik paskelbtą "Worcester Telegram" laikrašty, Worcester, Mass. Autorius yra žymus tarpautini, klausimų specialistas, Clark University, Worcester, Mas., profesorius Dr. W. Elmer Ekblaw.

Dr. Ekblaw gyvai man prisena, kad Jungtini Tautų deklaracijoje ir Atlanto Chartoje paskelbtasis politinės nepriklausomybės principas yra tikras pasityčiojimas, kollietuvi tauta ir kitos mažos pasaulio tautos tobera prisilętos.

Pastarajame didžiajame konflikte buvo kovojama sąmoningai suvokiant ir aiškiai išpaikstant, kad bendra pergalė turi atstatyti pavergtą taut, savarank, valdymą ir teritorinį integralumą. Mes negalin tarti, kad antiras pasaulinio karo laikas, kol tas pasityčiojimas neįvykdytas, kaip Dr. Ekblaw sako, jam labai laikus kad mis, vyriausybė aiškiai parodyt mūsų gėdą, susistatymą jog Lietuvai, Estijai ir kitoms persekiojamos tautos turi būti duota nepaneigiamai teisė taryti save vidams reikalus taip, kaip joms atrodo tinkama; "

Toliau eina Dr. Ekblaw straipsnis:

Dr. W. Elmer Ekblaw Clark University,

"Pašvelkit į Lietuvą, jeigu nori išvysti pavys, suaiškų, nepuolino sutarčių, kokias Rusija ketik pasiūlė Norvegijai. Pašvelkit į Lietuvą, jeigu norit pavyzdžio, kaip Rusija elgiasi su žmonėmis. Pašvelkit į Lietuvą, jeigu norit pavyzdžio, kaip Rusijos komunistai pakalia gyvenimo lygį. Pašvelkit į Lietuvą, jeigu norit pavyzdžio, kaip Rusija gerbia žmogaus teises, je laisvė ir socialiniai saugum. Pašvelkit į Lietuvą, jei norit išvysti pavysdį, ne atodairio Rusijos imperalismo, teritorinio ir suvereninio. Pašvelkit į Lietuvą, ir iš syk kaip ant delno pamatyssit, kokiai šiurpiai demokratijoje bei liberalinio režimo pareidijai atstovauja Rusijos suverenumas.

Lietuvos pavyzdžiui lengva išivaisduoti, kas pavars Kinija Rusijos valdijoje. Lietuvos pavyzdžiui lengva išivaisduoti, kas pasidaryt su kultūrinu švedijos ir Danijos standartu, jeigu jos leist, Rusijai diktuoti savo politiką. Lietuvos pavyzdžiui lengva išivaisduoti, kas darodi su vokiečių, anatais, Romos šiu, pramone Sovietų okupacinėj zonoj. Lietuvos pavyzdžiui lengva išivaisduoti Graikijos, Turkijos, Palestinos, Irako bei Irano likimą, jeigu tos šalys patekt, Rusijos valdžion. Lietuvos pavyzdžiui lengva išivaisduoti Suomijos, Baltijos valstybi, Lenkijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Vengrijos, Rumunijos, gal net Austrijos galutinį paskendimą, barbariškame rusiškojo materializme, ateizme ir totalistinio despotizmo t

Atėjo metas aktinai veikti.

Jau atėjo laikas, - ištikrojų jis jau praėjus, - kada Amerika ir visas likęs pasaulis turi mesti toleravę ir pasyviai priimt Rusijos teritorinę agresiją ir imperialistinę ekspansiją ir pasiimti ryktingai, aiškiai ir nepaneigiamai vadovauti, ne vien kovingai opozicijai prieš tolinesni, da-

26304

bet dar laisvę ir savarankišką tautą, teidių, suverenumą bei teritorinio neliečiamumo pagrindą, gresiantį iš Rusijos, bet ir kovingai vadovauti atstytymai teisę, suverenumą ir teritorinio neliečiamumo tą kadais laisvę, savarankišką tautą, kurias Rusija yra nukariavusi. Kad Lietuva ir lietuviai, Lenkija ir lenkai, Estija ir estai, Latvija ir latviai ir visos Vidurio, Europos tautos nuo Baltijos iki Juodosios jūros, patekusios rusiškosios tironijos baisybės, privalo būti išvadotos iš tos vergijos ir baubiavos, yra lygiai taip pat svarbu, kaip svarbu, kad Suomija ir Graikija, Turkija ir visi art. Rytai, Kinija ir Korėja, Skandinavija ir Pakistanas nepatektų į rusiškosios ekspansijos baisybės ir į Okiną bei turinį suklūgimą.

Prisidengę krikščionišką musikėnimą, molanavimą ir pacifizmą, mes kitos demokratines valstybes ne tik priiman barbarišką dabartinę rusų administraciją bei institucijų praktiką, bet taip pat sutinkame su politika ir veiksmais, privedusiais prie tos barbarijos. Mes giostom brutalų, imperializmą, kuris nesistengia pakelti žmogaus žmonių standartą bei pagautinti jo kultūrinę pažangą, bet siekia sukurti tironiją, kuri išjungia visas keturias laisves; tautai gi prailgina smurto vyrvimą, protui ir stabai žmogaus pastangas iš laukiniškoms pakilti ligi šiekio tokio sangaus laipsnio, pasiekti taikos ir patekinamo gyvenimo lygio.

Šiuo to metu kai Lietuva buvo įjungta į sovietin. valstybę, taurioji Lietuvos tauta temate skurda, pažeidinėja, kančias ir mirtį. Ji kraštas tu tinamas ir atiduodamas rusų karo veteranams. Lietuvos pramonė išdradyti ir nukurdinta, ji Okio priemonės sunaikintos. Ji šeimos bendruomenės, institucijos išdrdytos, net sunaikintos. Sintai tūkstančiai tauri Lietuvos išsūdyti, kai kurie visgioginiai, liti žmogai, badi, dar liti epar kintio vergijos neįprasto žies klimato srityse, kurie negali pripasiti.

Šiamai sau sėdėmū ir sovietos glosydamas ir kitos demokratine pasaulio tautos-reikia manyti jos visos yra geros valios, šididiam šiauriai muniokoti išdidis, laisvę, iniciatyvos kupiną, krikščionišką Lietuvos tautą ir valstybę; prieš tai mes net veiksmingai neprotestuojam. Tik patys lietuviai ir ji, kilmės emigrantai driso pasipriešinti ir nešti išsūki, betodavim Rusijos gilybei, laikas kad sujustumė ir mes bei mus, demokratiniai sąjūgiai.

Lietuvoj tebešėri laisvę kibirkštis

Massachusetts atst. John F. Kennedy, demokratas:

"Pone Pirmininke, vakar, vasario 16 dieną, sukako 31 metai nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo.

Šiandien toji laisvos Lietuvos tautos nepriklausomybės deklaracija tegyva ją širdyse, nes tą šali kaip ir kitas Baltijos valstybes mes ki laisvę branginanti tautą, skiria sovietinė gelešinė uždanga.

Tiesa, kad Rusija anksavo geografinę sritį, vadinamą Lietuva, lyga kaip ir Latvija su Estija, jos kalbimus prie Baltijos. Tiesa, kad s ovitinio valdymo priespauža naikina anšiais laisvę brangiusius lietuvius. Tačiau netiesa, kad Lietuva jau visioms laikams sunaikinta, nes šiuo ne karštygiška ginkuota rezistencija vykdo tautos valią, kovodama prieš priepaūjį.

Amžinai Jungtinių Valstybių garbai mes, šalis nepripaūino grėbūniskos sovietinės aneksijos.

Šiandien aš atkreipiu Kongreso dėmesį į tai kad Lietuvoj tebešėri laisvės kibirkštis, ji šaukia mus ir visoms laisvesioms tautoms, kad gelešinės uždangos tamsa turi būti pašalinta ir kad Lietuvai turi būti leista vėl išėiti į saulę su kitomis pasaulis laisvomis pasaulio tauto

III. SENATORIŲ PRANEŠIMAI

raštu atsišėti Amerikos Lietuvos Informacijos Centrai

Alabamos senatorius Sparkman, demokratas:

"Leiskit man pareikšti sveikinimus jums ir Jūsų tautai Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukakties progą.

46
364

Trokštu, kad visos tautos galėtų švesti savo laisvę, bet, deja, pasauly tebėra tautų, kurios ir toliau paverginėja kitas.

Aš meldžiuos taip kaip ir Jūs, kad ateitų diena kada tautos galės pasirinkti sau valdžią ir tvarkyti savo reikalus be baimės būti kitų pavergtos."

Connecticut senatorius McMahon, demokratas:

"Karžygiška lietuvių tautos rezistencija yra įkvėpimas mums visiems. Lietuvių tautos pavergimas ir spauda kelia amerikiečių tautai didelio susirūpinimo.

Apgailestaudami lietuvių tautos pagrindinių laisvių užslopinimą, mes džiaugiamės jos narsa ir tvirtybe tironijos junge.

Aš tikiu, kad milijonai amerikiečių kartu su mumis laukia dienos, kada Lietuvos Respublika atgaus visišką nepriklausomybę".

Connecticut senatorius Raimond E. Daldwin:

"Šia proga noriu pareikšti jums nuoširdžią viltį, kad mes galim laukti dienos, kada Lietuva bus vėl laisva. Jūsų tėvynė viena iš pirmųjų pateko į rūsikaną sovietų ekspansijos šešėlį. Tikėkimės visi, kad vieną dieną Lietuva vėl bus laisva."

Delware senatorius John J. Williams, respublikonas:

"Kartu su Jumis aš tikiu jog nebepertoliausiai diena, kad Lietuva vėl bus laisva nuo dabartinio komunistų viešpatavimo."

Delware senatorius J. Allen Frear, jr. demokratas:

"Esu tikrai laimingas, galėdamas pasveikinti Jus lietuvių tautą ir lojaliausius lietuvių kilmės amerikiečius Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. proga.

Kartu su Jumis aš didžiai rūpinuosi dabartine Lietuvos padėtimi anapus geležinės uždangos.

Bet kurios žmonių grupės didelės ar mažos, pavergimas yra toks svetimas demokratijos principams, kad ir aš kaip ir Jūs graūšius matydamas, jog tokia padėtis tebėra tiek daugely Rytų Europos kraštų.

Su Jumis aš tikiuos, kad lietuvių tauta netrukus galės džiaugtis laisve, dėl kurios daugelis yra tiek daug paaukoję."

Illinois senatorius Scott W. Lucas, demokratas:

"Aš rengiuos senate posėdy priimti Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį mūsų vyriausybės pareigūnams ir kraštui. Aš tai padarysiu su džiaugsmu."

Indianos senatorius Homer E. Capehart, respublikonas:

"Mūsų didžiosios laisvų žmonių tautos paveldėjimas, kilęs iš tokio pat pasiryžimo priešintis užvaldymui, skatina mus moraliai paremti Baltijos valstybes ir nuoširdžiai tikėti, kad Jų nepalijamos pastangos grąžinti savo kraštams laisvę bus našios.

Mors mažos tautos pastangos tokiomis aplinkybėmis dažnai atrodo beviltės, mums tereikia prisiminti sunkumus tų kurie davė laisvę Amerikai.

Kansas senatorius Clyde M. Reed, respublikonas:

"Aš noriu pareikšti savo sveikinimus ir geriausius linkėjimus Amerikos lietuviams Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukakties proga. Nė viena kita šalis ar tauta neparodė didesnės laisvės meilės ir narsiau nakovojo savo nepriklausomybei pasiekti bei išlaikyti kaip lietuvių tauta. Jos dvasia yra nepalaužiama! Į Ameriką atvykę lietuviai atidavė savo inasą taupumui, darbštumui ir gerovės kėlimui. Mes visi esame pasinaudoję lietuvių duotu atsidavimu ir šeimos ir Dievo meilės pavyzdžiu. Lietuvių tautos pasipriešinimas prispaudėjui atneša gražių vaisių".

Maine senatorė Margaret Chase Smith, respublikonė:

"Giliai atjausdama Jūsų tautos nelaimę prisidedu prie kitų reikšdamas geriausius linkėjimus jos Nepriklausomybės paskelbimo proga vasario 16 d.

Aš dideliai įvertinu Amerikos lietuvių man pareikštus linkėjimus."

Senatorius Owen Brewster, respublikonas:

"Kiekvienas amerikietis kartu su Jumis giliai trokšta, kad būtų atstatyta lietuvių tautos nepriklausomybė, ir prie to linkėjimo prisideda visi laisvieji žmonės, kurim jie bebūtų."

Bendravimo su lietuviais vaisius.

26.11.47
Marylando senatorius Herbert R. O. Conroy, demokratas:

"Džiaugiuos galėdamas su šiuo laistu pasiūsti Jums keletą egzempliorių savo pareiškimo, padaryto tą dieną Senate.

Leiskit man patikinti, kad tame pareiškime išreikšti jausmai rodo nuoširdų mano įsitikinimą, išaugusį iš daugiau nei 10 metų trukusio glaudaus bendravimo su lietuvių kolonijos nariais Baltimorėje.

Man kaip ir Jums laiminga bus toji diena kada mes vėl galėsime susirinkti vasario 16 d., ir švesti Lietuvos kaip nepriklausomos valstybės atkūrimą."

Massachusetts senatorius Henry Cabot Lodge, jr., respublikonas:

"Esu laimingas galėdamas pridėti Congressional Record egzempliorių, kuriame pažymėtas mano pareiškimas, padarytas vasario 16 17 d. ryšium su Lietuvos 31 m. sukaktimi."

Nebraskos senatorius Kenneth S. Wherry, respublikonų frakcijos lyderis:

"Man pranešta, kad kai kurie senatoriai norės atžymėti Lietuvos Nepriklausomybės dieną vasario 16 d.;.. Aš visokiais būdais padėsiu kad laikas būtų tinkamai sutvarkytas ir kad tie pareiškimai Jūsų šauniai tėvynei bei tautai būtų padaryti."

New Jersey senatorius H. Alexander Smith, respublikonas:

"Jums žinoma, kad aš esu vienas iš tų kurie rūpinosi išleisti trentinių įstatymą, kuris dideliai padės tukstančiams Baltijos valstybių pabėgėlių atvykti į mūsų kraštą. Man ypačiai rūpi trentinių įstatymas, nes 1947 m. lankydamasis Vokietijoje, aš aplankiau daug DP stovyklų ir sutikau daug puikių žmonių iš Baltijos kraštų bei Lietuvos.

Būkit tikri, kad aš visomis jėgomis stengsiuos talkinti kovoje prieš komunizmo antplūdį Europoje ir prieš tautų pavergimą visame pasaulyje."

New Yorko senatorius Irving H. Mays, respublikonas:

"Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės paskelbtos 1918 m. vasario 16 d., 31 m. sukaktim, aš nuoširdžiai sveikinu lietuvių kiliės JAV piliečius ir linkiu sėkmės jų patirjamoms pastangoms lietuvių tautos prastai labui.

Nors pasaulio perspektyvos šiuo metu nėra šviesios ir daugelio tautų laisvė bei Nepriklausomybė kartais gali atrodyti tolimos, tačiau ją pasiekti netik tikrai galima, bet tai yra net įtikima. Kol mes, kurie tebesam laisvi bei nepriklausomi dar galim apginti ir išsaugoti laisvę bei nepriklausomybę, mes ir toliau veiksmingai panaudoti savo įtaką labai tų, kurie nėra tokie laimingi kaip mes. Pasaulio mažiesiems bei silpniesiems, perekiojamiems bei prispaustiems vilties vis tebėra. Šiuo metu svarbiausias visų amerikiečių uždavinys yra išlaikyti mūsų šalį stiprią ir liasvą. Tuo būdu mes geriausiai galim padėti ir kitiems.

Pripažindamas mūsų amerikiečių atsakingumą, aš kviečiu Amerikos lietuvius, talkinančius gražinti laisvę ir nepriklausomybę draugams bei giminėms Lietuvoje, būti tvirtai pasiryžusius nesumažinti savo pastangų. Tuo būdu galutinis tikslas galės būti pasiektas."

Wisconsinio senatorius Aleksander Welly, respublikonas:

"Su džiaugsmu pasinaudoju šią progą pareikšti savo karščiausias linkėjimus visiems Lietuvos sūnams ir dūkroms visame pasuly ir visiems draugams tos didvyriškos tautos, taip branginančios savo laisvę.

Deja, šiandien, kaip Jūs sakot toji šauni tauta prislėgta anapus geležinės uždangos, tačiau aš esu tikras, kad laisvės liepsna visose lietuvių tautos širdy tebedega taip pat skaidriai kaip visada. Tos šalies gyventojai yra patyrę jau seniau tamsios svetimos tironijos pančius, tačiau jie niekad nemetė ištikimybės laisvės ir tikėjimo principams, kuriuos jiems diktuoja jų Dievo duota sąžinė.

Del to aš sveikinu nepalaužiamą visų lietuvių dvasią ir laukiu tos laimingos dienos, kada Lietuva vėl bus laisva ir vėl galės prisidėti prie laisvų tautų pažangos ir taikos."

IV. ATSTOVŲ RŪMŲ NARIŲ, PAREIŠKIMAI,
raštu atsiusti Amerikos lietuvių Informacijos Centrai

Connecticut atst. James T. Patterson, respublikonas:

"Mišriais - džiaugsmo ir liūdesio - jausmais aš sveikinu visus Amerikos lietuvius jų tėvynės Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukakties proga.

Man džiugu pasveikinti, kad lietuvių kilmės mūsų piliečiai nesuskaitomai kartu pademonstravo savo patriotizmą ir ištikimybę mūsų kraštui. Mūsų draugų lietuvių esmingas indėlis padarė juos pirmacilius piliečius.

Sios sukakties minėjimas atauštas liūdesiu dėl jų gimtosios Lietuvos likimo. Toji didi šalis, daug davusi Europos kultūrai ir pažangai dabar yra rusų priespaudos ir totalistinio pavergimo aukos auka. Bet būkit narsūs lietuviai niekad nemugalimi, o viso pasaulio laisvieji žmonės šitūri į jus su užuojauta ir supratimu."

Illinois atst. A. J. Sabath, demokratas:

"Man, pasiūliusiam Jungtinių Valstybių atstovų Rūmose pirmąją rezoliuciją ir reikalavusiam tos institucijos palankaus nutarimo, didžiai skaudu kad šiuo metu lietuvių tauta neturi nepriklausomybės, kurią aš asmeniškai remiau ir kurios reikalavau.

Aš kartais tikiu ir maldžiuos, kad nepertoliausioj ateityj Lietuva, kaip ir kitos nelaimingos Europos šalys vėl būtų išvadauta ir laisva."

Atst. Chester A. Chesney, demokratas:

"Man džiugu pareikšti savo draugams Amerikos lietuviams geriausius linkėjimus Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukakties proga. Lietuvių tautai atimtas gyvenimas, laisvė ir malonės siekimas. Ji yra girtina už savo narsią kovą dėl laisvės."

Dvasinės jėgos šaltinis

MASSACHUSETTS atst. Harold D. Donohue, demokratas:

"Malonu man kaip Jungtinių Valstybių atstovui iš Massachusetts ketvirtosios rinkimų apygardos įsijungti į jūsų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 31 metų minėjimą. Šiais 1949 m. mūsų minėjimo šventę gaubia skausmas nes Lietuvą tebekausto barbariškos be atodairio imperializmo jėgos.

Tačiau skaidrus krikščioniškojo tikėjimo šibintas, šviečias Lietuvos istorijoje, tebėra jos rankose, ir iš jo, aš tvirtai tikiu, kils dvasinė jėga toliau sėkmingai priešintis diktatūrai. Kiekvieno lietuviio širdy niekad neišblės laisvės aistra.

Lietuvos ir kitų mažųjų tautų byla yra iššūkis maralinei mūsų krašto ir Jungtinių Tautų sąžinei įvykdyti pagrindinius principus - sukurti laisvę visiems žmonėms. Vykdydama paprasčiausią žmoniškumą mūsų vyriausybė turi reikalauti, kad lietuvių tautai būtų atiduota nepaneigiama teisė tvarkytis viduj taip, kaip ji randa tinkama.

Didžioji skriauda padaryta Lietuvai, turi būti atitaisyta, ir aš laikau savo pareiga pasižadėti, kad ašs be atvangos stengsiuos ginti šventąją Lietuvos ir visokios žmogaus laisvės bylą."

Sovietų laukia pragaištis

Atst. THOMAS J. LANE, demokratas:

"Kokia tragedija slypi tose keliuose naujausios istorijos eilutėse: Lietuva ... priimta į SSSR kaip šešioliktoji tarybinė respublika... Pastaba: ankščiau tai buvo nepriklausoma valstybė."

Įsidėmėkit "16" skaičių. Tai ženklas, kurio pažymėtos kadaise laimingos tautos pavergimas. Jis byloja apie tautą kurią brutalia jėga pavergė vadinesis kaimynai ir savo draugiškumą pademonstravęs išprievartaudamas lažytę Lietuvą ir paversdamas ją koncentracijos stovykla.

Nors užrakinta už geležinės uždangos lietuvių tauta puoselėja išsivadavimo troškimą, kuris viena diena tikrai išsipildys. Komunistinis prispaudėjas niekad jo neužšopins. Mes "16" skaičius visiems lietuviams tiek tėvynėj tiek visame pasauly turi kitą prasmę. 1918 metų vasario 16 d. toji narsi maža tauta prie Baltijos paskelbė savo nepriklausomybę.

Anos laimingos dienos atminimas tebegyvas. Tą atminimą tėvai perduoda vaikams, įkvėpdami jiems stiprybės pragyventi savo persekiotojus. Tai neužgesinamas laisvės žibintas, kuris vėl nušvies pasaulį.

Sovietai tariasi užkariavę Lietuvą. Iš oro taip gali ir atrodyti. Tačiau - ir tai tipinga materalistinei sovietų galvosena - jie užmiršo tiesą kad žmogus gyvas ne vien duona. Jis pakelia savo akis į Dievą ir bando formuoti savo gyvenimą pagal aną tobulybę, kuri nugalėnų neapykantos, žiaurumo ir gobšumo pikta.

Sovietai tad yra užmiršę, ir dėl to jų laukia pražūtis.

"Greičiau nei mes išsivaduojam..."

Tasai Dievo įsakytu teisingumo siekimas tebegyvas lietuvių mintyse ir širdyse. Mes tai žinom. Visi laisvieji žmonės tai žino. Antikristo galybė negali nuveikti tos dvasinės jėgos, kuri visus padarius žmones ir tautas suveda vienybėn priešintis prispaudai.

Jau net dabar komunistų drąsokai vi dieną nesandara. Spaudimas iš vidaus ir iš oro gali sualpninti jo diktatūrinius varžtus.

Lietuvos išlaisvinimo diena gali ateiti anksčiau nei mes išsivaduojam. Ir vasario "16" bus amžinai laisvės Lietuvos padėkos diena."

Atst. Joseph W. Martin, respublikonų mažumos lyderis:

"Mano nuostipiausi sveikinimai lietuvių tautai jos nepriklausomybės 31 m. sukakties proga. Toji diena skelbia, kad laisvės žiburiai vieną dieną vėl nušvies visam pasauli. Didžioji tema, vyraujanti anapus Klaikiosios geležinės uždangos Europoj, amžinai nepasiliks. Visas pasaulis tolydžio patiria apie diktatūros mindomų tautų tragišką likimą.

Pasaulio revoliucijos siekias komunizmas kovoja su visomis laisvės aspiracijomis. Komunizmas tegali valdyti kruvinomis tironijos priemonėmis.

Komunizmas klesti ir gali išsilaikyt tik tol kol žmonių masės yra alkio, neturto ir nevilties kaliniai.

Komunizmas tėra kelias į vergiją bet ne atgal.

Komunizmas šaiposi ir tyčiojasi iš visuotinio troškimo laisvės, taikos ir visiems vienodu galimumu.

Tie, kurie priešinasi smurtiniam ir bedieviniam komunizmo veržimosi tuo patim narsiai kovoja dėl žmogaus laisvės. Toji laisvė tebus realizuota kai Lietuva ir kitos šaunios šalys, dabar Kremliaus teroro valdomos bus grąžintos į laisvų tautų šeimą kaip pilnateisiai nariai. Geriausios sėkmės jūsų šauniam darbu."

North Dakopa atst. William Lemke, respublikonas:

"Aš visiškai jums pritariu ir jaučiu, kad turi būti laisva ne vien Lietuva bet ir kitos mažosios tautos mūsų vyriausybė turėtų užimti Jungtinėse Tautose kieta poziciją ir reikalauti, kad Rusija į savo sienas ir ten pasiiktų.

New Jersey atst. Edward J. Hart, demokratas:

"Pernai aš turėjau garbę pasakyti kalbą New arke, New Jersey, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 30 m. proga. Aš tebe paliečiau savo jausmus pareiktus ana proga."

Atst. Mary T. Norton, demokratė:

"Džiaugiuos gavusi progos pasveikinti Amerikos lietuvius Lietuvos Nepriklausomybės 31 m. sukakties proga.

1186

Lietuviai tėvynėj ir svetur puoselėja laisvės idealus, pavyzdinga išreikštus Nepriklausomybės Deklaracijoje 1918 metais vasario 16 d., ir dabartin. mis tamsiomis Lietuvos istorijos dienomis tie iš mūsų kurie gerisi lietuvių tautos narsa žino, kad ji net būdama už geležinė uždangos bus ištikima principams, kuriems ji pasišventė prieš vienos kartos metą.

Aš giliai tikiu, kad ateisientieji metai išvys galutinai tų idealų triumfą."

New Yorko atst. Kenneth B. Keating, respublikonas:

"Gali būti tikri dėl mano nuolatinio palankaus dėmesio ir pastang Jūsų narsios tautos labui."

Atst. Chester C. Gorski, demokratas:

"Aš noriu Jūs patikinti, kad be atvangos remiu visas komunizmo sukaustytas tautas."

Atst. B.W. Kearney, respublikonas:

"Pridedu savo pareiškimą, išspausdintą Congressional Record. Aš tai padariau su dideliu džiaugsmu, reikėdamas savo pagarbą Jūsų tėvynei ir tautai."

Pennsylvania atst. Daniel J. Flood, demokratas:

"Kaip Jūs žinot, aš visada noriai pasitarnavau Jums padėdamas narsi lietuvių tautai ir jos kaimynams prie Baltijos, Latvijai ir Estijai.

Džiaugiuos galėdamas kartu pasiūsti kalbą kurią pasakiau atstovų Rūmose pateikdamas tikrus faktus apie parsiųją šiaurės tautą.

Leiskite pasveikinti Jus ir Jūsų organizaciją ryšium su Jūsų nuolatinėmis pastangomis šioj didžioj byloj dėl laisvės ir teisingumo."

Pasigėrėjimas ir užuojauta.

Atst. Hardie Scott, respublikonas:

"Per Jūsų informacijos centrą aš reiškiau savo nuoširdžiausius sveikinimus ir geriausias linkėjimus Amerikos lietuviams Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukakties proga.

Ilga ir garbinga Lietuvos istorija laisvą, branginančios lietuvių tautos patrijotizmas, jos degenatiška ir nepalaujama kova dėl laisvo nepriklausomos valstybės kelią kiekvieno tikro amerikiečio užuojautą ir pasigėrėjimą.

Nė viena tauta neturi didesnės teisės į savarankumą ir nepriklausomybę kaip 3.000.000 Lietuvos piliečių. Savo kalba, kultūra ir tradicijomis jie atstovauja savitai senos kilmės tautai. Jie negiminingi nei rusams nei kuriai kitai slavų tautai. Taip esant lengva suprasti ir įvertinti jų pasiryžimą atstatyti savo tautinę nepriklausomybę.

Istorija rodo, kad praeitį Lietuva yra daug sykių laimėjusi savo nepriklausomybę ir vėl jos netekusi. Yra sakančių, kad jina jai vėl netekusi. Su tokia pažūra amerikiečiai ne nesutinka. Jungtinių Valstybių Vyriausybė nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, bet ir toliau pripažįsta nepriklausomos Lietuvos atstovus, akredituotus šiame krašte.

Lietuvos Nepriklausomybės 31 m. sukakties šventė yra didelis įvykis ne vien Amerikos lietuviams, bet ir visiems amerikiečiams. Ir kaip privatus pilietis ir kaip Kongreso narys aš manau, kad Jungtinės Valstybės turėtų ir toliau remti mažųjų tautų apsisprendimo, laisvų bei nekliudomų rinkimų reprezentacinės vyriausybės reikalavimus. Aš pasisakau už tų principų palaikymą visame pasaulyje; jie turi pagrindinės reikšmės taikai ir saugumui.

Toliau, Jungtinių Valstybių tauta yra nepakeičiamai nusistačiusi prieš plėšikinius veiksmus, vykdomus smurto ar jėgos grasinimu. Ji priešinga bet kurios rūšies kišimuisi į svetimos valstybės, kad ir kaip galingos ir vidaus reikalus kitos suvereninės valstybės nere šis ir būtų labai silpna.

Esu laimingas galėdamas prisijungti į visų Amerikos lietuvių džiugią viltį, jog nebetoli diena kada jų gimtoji šalis vėl džiaugsis laisve ir nepriklausomybe, dėl kurios jie savo bočių pavyzdžiu yra pasiryžę, jei reikės, paaukoti savo gyvybę ir turtus."

Atst. Ivor D. Fenton, respublikonas:

"Aš jau dažnai esu pareiškęs, -leiskit ir tai man pakartoti ši syki, jog kiekvienas asmuo, tikis į tikrąją demokratiją ir laisvę, laukia dienos, kada Lietuva ir Baltijos valstybės atgaus nepriklausomybę

Didžiuojuos galėdamas įsijungti į Amerikos lietuvių vilties kupinas maldas kad nebetoli būtų diena, kurią mūsų broliai lietuviai svetur džiaugsis nepriklausomybe laisve, kurią mes čia, Amerikoje, taikiomis priemonėmis stengiamės užtikrinti visoms laisvę branginančioms tautoms."

Atst. James G. Fulton, respublikonas:

"Aš tikrai trokštu laisvės lietuvių tautai ir kitoms pasaulio tautoms siekiančioms individualinės laisvės, ir linkiu joms geriausios sėkmės."

V. J. HOWARD MCGRATH, DEMOKRATŲ TAUTINIO KOMITETO

PIRMININKO TELEGRAMA

"Aš prisidedu prie Jūsų, šiandien švenčiančių Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukaktį, karštai tikiu, kad karžiogiška lietuvių tautos kova prieš tironiją ir prispaudą pažadins pasaulio sąžinę.

Tinkamai daro Jungtinės Valstybės oficialiai pripažindamos Lietuvos Nepriklausomybę bet toks pripažinimas savaime dar nesustabdys aiškiai regimos prispaudėje politinės išnaikinti ir deportuoti tautos laimingo krašte gyventojus. Jūs, švendami Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, dar kartą primenete laisvę brangintiems žmonėms visur pasauly kaip naikinama tauta, nepaisant iškilmingiausių sutarčių, garantujančių jos laisvę.

-Priimkit šia proga geriausius linkėjimus"

VI. VALESNI PAREIŠKIMAI JAV KONGRESE

New Yorko senatorius Irving Ives, respublikonas, 1949 m. vasario 25 d. Senate pasakė kalbą:

"Pone Pirmininke, aš prašau vieningai nutarti kad būtų kur reikia perduota ir CONGRESSIONAL RECORD atspausdinta rezoliucija, kurią 1949 m. vasario 16 d., priėmė New Yorko piliečiai, minėdami Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. sukaktį. Aš taip pat prašau, kad Congressional Record būtų paskelbtas mano raštas Amerikos lietuvių Tarybai Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 m. paskelbimo proga."

/Niekam nesipriešinant, rezoliucija ir raštas perduoti Senato Užsienių Reikalų Komisijai, ir jos įsakyta atspausdinti Congressional Recordž.

New Yorko lietuvių rezoliucija.

"New Yorko piliečiai, 1949 m. vasario 13 dieną susirinkę Capitol Hotelyje, Amerikos Lietuvių Organizaciją Tarybos sušauktą susirinkimą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 31 metų sukaktį paminėti, tinkamai apsvarstę ir nubalsavę,

N u t a r a:

1. Atsimindami iškilmingai pasirašytus pračio karo sąjungininkų įsipareigojimus gerbti Atlanto Chartos, keturių laisvių, Jaltos deklaracijos išlaisvintoms Europos tautoms principus ir Jungtinių Tautų Chartos uždedamas jos nariams pareigas; ir

Konstatuodami, jog po keleto metų nuo karo pabaigos Europoje Lietuva,

13 267

Latvija, Estija ir eilē kitų Vidurio bei Rytų Europos valstybių, tebėra skaudžioj Sovietų Rusijos okupacijos priespaudoj, nors tai pažeidžia sakytąsias iškilmingas karo meto deklaracijas, -

Kreiptis į Jungtinių Valstybių prezidentą, valstybės sekretorių ir Kongreso narius, kad būtų atstatyta karą laimėjusi demokratija, garbei reikalaujant Sovietų Sąjungą tiesiogiai ir tarptautiniame forume, kad rusų karinės pajėgos ir gėdingoji politinė policija būtų atitraukta iš Lietuvos bei kitų panašioj padėty esančių suvereninių kraštų, kurių integralumą pažeidė 1939 m. rugpjūčio ir rugsėjo m. nacių-sovietų smokslas.

2. Pareikšti savo pasigerėjimą laisvą branginančią lietuvių tautą, - kuri be atvangos ginklu ir pasyviai kovoja prieš sovietinę okupaciją, gindama pagrindines žmogaus teises, savo demokratines, krikščioniškas tradicijas bei pažeistą savo suverenumą, nerašytoj broliškoj sąjungoj su latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, ir kitų tautų pagrindinio pasipriešinimo sąjūdžiais stengdamasi išlaisvinti tas tautas ir šalis ir atgauti priklausomą vietą tarp laisvų suvereninių Europos tautų.

3. Kreiptis į laisvąją Amerikos spaudą, kad ji su didesniu dėmesiu skatytų apie nepakeliamą krikščionybės persekiojimą visuose Sovietų valdytuošė kraštuose, nuo 1940 m. pradėto niekšingo Romos Katalikų Bažnyčios persekiojimo Lietuvoje iki bandymo sunaikinti visus krikščioniškuosius tikėjimus Baltijos valstybėse, Lenkijoje, Vengrijoje, Ukrainoje, Čekoslovakijoje ir Balkanų valstybėse.

Visi mato, kad kramlius teisingumą išprievartauja individualiu kurio nors arkivyskupo ar kardinolo atveju, milijonai kankinamų krikščionių Baltijos Valstybėse bei Ukrainoje užsitarnančia aktingesnio protestų krikščioniškų bendruomenių, kurios tebėra laisvos.

4. Pareikšti padėką senatoriams bei atstovams, kurie Lietuvos Nepriklausomybę paskelbė 31 metų sukakties proga Kongres pasakė kalbas lietuvių tautai padėrinti.

Amerikos Lietuvių Organizacijų Taryba
pasirašė Joseph Gloveckas, Pirmininkas
Daniel J. Avecka, Sekretorius "

/Senatoriaus Irving Ives raštas paskelbtas rašytiniuose Senatorių pareiškimuose LAIC ul./

Lowell, Mass., Lietuvių rezoliucija

Massachusetts senatorius Lodge 1949 m. vasario 25 d. JAV Senato: "Pone Pirmininke, savo kolegos Massachusetts senatoriaus Mr. Saitonstall vardu aš prašau vieningai pritarti, kad būtų kur reikia nuėkreipta ir Congressional Record atspausdinta rezoliucija, kurią Amerikos Lietuvių Draugijų ir Klubų Federacija priėmė Lietuvos Nepriklausomybės 31 m. sukakties šventės proga."

Niekam nesipriešinant rezoliucija persiūsta Senato užsienio reikalų komisijai ir įsakyta išspausdinti Congressional Record/

"Kadangi 1918 m. vasario mėn. 16 d. Lietuva buvo paskelbta laisva ir nepriklausoma respublika pagal suvereninę visų tautų teisę pasirinkti valdymo formą, kurioje jos nori gyventi:

Kadangi Jungtinės Amerikos Valstybės ir Didžioji Britanija paskelbė tam tikrus laisvės ir teisingumo principus visoms tautoms, dideliems ir mažoms, ir išreiškė juos Atlanto chartoj ir keturiuose laisvėse, kurias Sovietų Sąjunga oficialiai pasirašė;

Kadangi Sovietų Rusija, pažeisdama tuos principus, yra atėmusi Lietuvos respublikai laisvę, vykdo genocido politiką ir naikina kultūrinę bendruomenę, be atodairos deportuodama žmones į Sibirą, be perstojo griaužiama jos valdžios, pramonės, kultūros ir švietimo sistema, masiškai žudydama ir imdama į kalėjimus to krašto gyventojus, -

Dėl to tebunie nutarta,

Kad Lowell, Mass., lietuviai kaip grieščiausiai protestuoja ir pasmer

267ak
kia kia plėšikinę sovietinę Lietuvos okupaciją ir nepaliaujaną lie-
tuvų tautos naikinimą, deportavimą ir išsklaidimą, tuo būdu siekiant
sunaikinti lietuvų tautos substanciją.

Toliau, kad Lowell, Mas., prašytų Jungtinių Valstybių vyriausybę
laikytis savo dabartinės politikos - nepripažinti Lietuvos prijungimo
prie Rusijos - ir panaudoti savo įtaką, kad pažeistas Lietuvos su-
verenitetas būtų pozityviai atstatytas.

Toliau, kad Lowell, Mass., lietuviai prašytų Jungtinių Amerikos
Valstybių vyriausybę reikalauti, kad savo atstovus Jungtinėse Tau-
tose, kad Jungtinių Tautų visuma imtųsi tinkamų priemonių priversti
Sovietų Rusiją laikytis sutarčių ir Jungtinių Tautų chartos nuo-
statų.

Toliau, kad šioji rezoliucija būtų pasiūsta Jungtinių Amerikos
Valstybių Prezidentui, Jo Ekscelencijai Harry S. Trumanui; Valstybės
Sekretoriui p. Dean G. Achesoni, Massachusetts Senatoriams p. p. Deve-
rett Saltonstall ir Henry Cabot Lodge, jr.; Massachusetts penk-
tosios rinkiminės apygardos atstovui p. Edith Nourse Rogers; taip
pat vietos spaudai.

Lowell Amerikos Lietuvių Draugijos ir Klubai."

Konsulo p. Petro Daužvardžio kalba

Illinois atst. Martin Gorski Atstovų rūmose 1949 m. kovo mėn. 11 d.
"Pone Firmininke, aš prašau šias mano pastabas paskelbti Congre-
ssional Record, įjungiant į jas šią Lietuvos konsulo Čikagoj Petro
Daužvardžio kalbą, pasakyta Waukegan III, Rotary klube 1949 m.
vasario 23 d."

p. Daužvardžio kalbą nutarta paskelbti Congressional Record :
"Pagrindinė mano kalbos mintis yra lietuviškasis liepos 4 d.
atitiktumuo - Vasario 16 d., Lietuvos Respublikos nepriklausomybės
31 m. sukaktis. Šalvodamas apie Lietuvą, ir turėdamas galvą Jurgio
Vašingtono gimimo dieną, aš mintiais grįžtu į XVIII šimtmetį, į 1776
ir 1795 metus. Tais metais buvo paskelpta Amerikos nepriklausomybė;
Tais pat metais buvo užšlypinta šios tautos patvėrimai Lietuvos nepriklau-
somybė: Austrija, Vokietija ir Prūsija pasidalino Lietuvą ir Lenkiją.
Jų didvyriai ir laisvės simboliai - Kosciuszka, Palaskis ir daugis
kitų - nuvyko į Ameriką veikti laisvės labui, kad laisvė galėtų gauti
gale būtų grąžinta ir jų tėvynėms Lietuvai ir Lenkijai. Jų idėjos ir
siekiniai nekrito ant uolos; sekla, jų pasėta derlingon laisvės sėjos
Amerikos žemėn, maitindama laisvės dyvasios ir Jungtinių Valstybių
prezidento Woodrow Wilson paskelbto sprendimo principų jų tėvynėse
atnešė vaisių 1918 m.

Rusų okupuota ir prispausta Lietuva davė Amerikai daugiau nei mi-
lijoną savo geriausių sūnų bei dukterų; jie padėjo sukurti Amerikos
pramonės galybę ir kraštą, kuris yra tautos ir tautai. Amerika savo
ruožtu padėjo Lietuvai ir kitoms laisvę branginančioms tautoms susi-
grąžinti laisvę ir tapti visada dėkingomis Amerikos seserimis. San-
tykiausiai su tomis tautomis buvo ir tebėra giliai nuoširdūs ir drau-
giški. Visos laisvę branginančios tautos, laisvos ar paverptos, išsa-
vo idealo - Amerikos - laukia išlaisvinimo ir saugumo.

Mano tėvynė Lietuva tarp nelaimingųjų kraštų, patekusi už geleži-
nės uždangos; ją okupavo ir užvaldė policinė sovietų Rusijos valstybė
jos valdymas neteisėtas ir kitų valstybių nepripažintas. Amerikietiška
nusiteikusi lietuvių tauta paversta sovietinės valstybės daigtu. Iš jo
atimta teisė į nuosavybę ir žmogaus teises; Ji nebeturi nei šešėlio
pagrindinių laisvių. Ji nebeturi nieko savo. Net žmonių gyvybė priklau-
so nuo totalistinės valstybės malonės.

Pailiustruoti tam, ką pasakiau, aš pateiksius keletą esminių faktų,
kurie jums bendrais bruožais pavaisduos sovietų politiką/ne jų žo-
džius/ ir nelaimę Lietuvos, kartu su Lenkija ir kitomis dviem Balti-
jos valstybėmis tapusioms pirmąją sovietų agresijos ir neteisėtumo
auka. 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. ir rugsėjo 28 d. sovietams ir na-
cians pasla

P. Šioma susitarus

14
868

paslapčiom susitarus pasidalinti Rytų ir Vidurio Europą, 1940 m. sovietų sąjunga užpuolė ir užėmė Lietuvą. Tasai užgrobinas buvo neišprovokuotas agresijos aktas, flagrantiška pažeidžiama tarptautinę teisę ir Lietuvos bei sovietų Rusijos pasirašytas sutartis: /1/ 1920 m. Taikos sutartis, /2/ 1926 m. Nepuolimo faktas /3/ 1944 m. Konvencija agresijai aptarti ir /4/ 1939 m. Savitarpinės pagalbos faktas. Kiekviena iš tų iškilmingų sutarčių numatė tautinės nepriklausomybės bei teritorinio neliečiamumo gerbimą ir nesikišimą į viena antros reikalus. Lietuvaa tuos įsipareigojimus sąžiningai vykdė. Rusija priešingai, savo pasižadėjimus aiškiai sulaužė. Sovietų vadai planavo Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių pagrobimą, nepaisydami jokių susitarimų, pasižadėjimų ir Stalino bei Molotovo teigimų. Stalinas prieš karą buvo pareiškęs: "sovietų sąjunga neatiduos nei colio savo teritorijos, bet ji negeis nei pėdos svetimos žemės."

Netrukus po to pareiškimo ir po Molotovo pasisakymo 1939 m. spalio mėn. 31 d., kad "visos nesąmonės, skelbiamos apie Baltijos kraštų susovietinimą, tėra naudingos mūsų bendriems priešams ir visokiems antisovietiniams provokatoriams", sovietų sąjunga užėmė Lietuvą, užurpavo lietuvių tautos suverenines teises, pašalino teisėtą vyriausybę ir jos vieton pastatė neteisėtą, iškamšinę. Toji nelegali iškamšinė vyriausybė kontroliuojama ir nurodoma sovietų užsienio reikalų vice komisaro Dekanozovo ir išgarsėjusio sovietų geštapo, NKVD, suėmė krašto kultūros, politikos ir religinio gyvenimo vadus, paleido visas nekomunistines organizacijas, uždarė ne komunistinius laikraščius nacionalizavo /konfiskavo/ ūkius bei privačias įmones uždėjo konfiskacinius mokesčius ir įvedė terorą bei šnipinėjimą. Visur - nuo viešųjų staigų iki vaikų darželių. Po to ėjo masiniai sušalinimai, žudymai, deportavimai. Per pirmąją okupaciją /1940 m. birželio mėn. - 1941 m. birželio mėn./ daugiau kaip 10.000 žmonių buvo nužudyti ir per 40.000 ištremti į Sibirą. Daugiau nei pusė tų tremtinių jau buvo nuo šalčio, alkio, sunkaus vergų darbo. Tarp aukų yra buvęs Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis, teisingumo ministris Stasys Šilingas, ministerio pirmininko pavaduotojas Kazys Bizauskas ir daug kitų žymių lyderių.

Dabartinė okupacija, prasidėjusi 1944 m. vidurvasarį jau kaštavo Lietuvai per 300.000 žmonių. Paskutiniiais 1944 m. mėn. apie 37.000 lietuvių buvo nužudyti arba ištremti į tolimas Rusijos sritis. 1945 m - 1948 m. daugiau negu 30.000 lietuvių partizanų žuvo kovoje su specialiais sovietų geštapininkais-istreibiteliais. Vien 1948m. apie 200.000 lietuvių buvo ištremti į sovietines vergų stovyklas. Sovietų ir nacių okupacijos Lietuvai kaštavo apie 700.000 žmonių.

Žmonių naikinimas eina toliau. Kas mėnuo iš Lietuvos dingsta kiekie 2.000 - 3.000 lietuvių. Pagal sovietų 1941 m. parengtą planą iš Lietuvos turėjo būti deportuota ketvirtis krašto gyventojų. Tas planas tebevykdomas. Įsakymas, 1948 m. liepos mėn. pasirašytas Maskvos komisaro Abakomovo, liepia deportuoti visus politinius kalinius, buvusius Lietuvos kariuomenės karininkus, buvusius valdininkus, mokytojus ir universitetų profesorius, dvasininkus /kiek jų belikę- vienas vyskupas ir pusė kunigų/ ir religinių organizacijų narius, įtariamus šnipinėjimu ir gandy skleidimu /tai daugiausiai taikoma ūkininkams/, pabėgusius iš deportacijos konvojų ir jų šeimų narius. Pagal patikimus pranešimus Maskvos jėgų valdžia jau importavo į Lietuvą daugiau nei pusę milijono rusų bei mongolų. Į tą skaičių įeina sovietų kariuomenė, policija, agentai ir įvairūs pareigūnai. Jie Lietuvos šeiminiškai lietuvių yra jų vergai, bet nuosavybės, be teisių, be laisvės net netikri dėl savo gyvybės. Jų dalia yra skurdas ir alkis. Keturios laisvės, žmogaus teisės ir Jungtinių Tautų Hartos paskelbtos pagrindinės laisvės Lietuvoj neegzistuoja. Lietuvių tautos branginimą laisvę ir nepaneigiamas teises pakeitė terorą ir genocidą.

2600
/toliau P. Daužvardis cituoja prof. Ekblaw str. "Look to Lithuania", išspausdinta "Worcester telegram", str. vertimas paduotas šiame biuleteny kaip Massachusetts atstovo Donokne pareiškimo dalis. B.

Ką lietuviai daro ir ko jie reikalauja? Lietuviai tėvynėj turi stiprias pagrindines pajėgas ir visomis turimomis priemonėmis kovoja su betodairiu Lietuvos okupantu. Lietuviai Vakarų Europoj turi išlaisvinimo Komitetą su kultūrinio, ūkinio bei politinio skyriais, kurie veikia parengdami Lietuvos atstatymo bei išlaisvinimo dirvą. Lietuviai Amerikoje ir kitose laisvės šalyse turi savo organizacijas laisvės bylai vesti bei tautai nuo sovietinio išnaikinimo ginti. Kartu su oficialiais Lietuvos atstovais jie vienu balsu r e i k a l a u j a:

1. Kad nekaltų žmonių žudymai bei deprtativais vykdomas genocidas tuoj būtų sustabdytas Lietuvoje ir kituose okupuotuose kraštuose;
2. Kad deprtuetieji būtų tuoj gražinti iš darbo vergų stovyklų Sibire ir kitose Rusijos vietose;
3. Kad sovietų armijos, policija ir agentai ir būtų pašalinti iš Lietuvos ir kitų dviejų Baltijos kraštų;
4. Kad sovietų sąjungos smurtu atimta laisvė, suvereninės teisės ir savarankus valdymais būtų gražintas Lietuvių, latvių ir Estų tautoms.

Turėdamas prieš akis šį bedžišias nupieštą vaiždą ir atsimindamas, kad JAV nepripažįsta Lietuvos prijungimo prie sovietų sąjungos, aš kreipiuos į jus poniai, ir prašau padėti Lietuvai vėl pasidaryti laisvai, - padėti kaliant savo balsą už Lietuvą ir už laisvę bei žmogaus teises prieš vergiją ir laisvojo pasaulio priešą Nr.1".

LIEPUVA UŽ INTELEKTUALINĘ LAISVĘ

New York /LABG/ -rašė su bolsavikiniais "taikos kongresu" ir Amerikos intelektualų rusišama konferencija-Freedom House patalpose kovo 26 d. VILKO Pirmininkas prel. D. Krupavičius ir vykd. Tarybos pirm. V. Sidulkauskas pristatė raštą "Americans For Intellectual Freedom" konferencijai. Šio rašto vertimas dedamas ištisai .

New York
1949 m. kovo 25 d.

Amerikiečių Už Intelektualinę Laisvę Konferencijai,
Freedom house, New York City.

Kankinė Lietuva užgiria Jūsų Konferencijos tikslus ir kreipia Jūsų dėmesį į baisų okupacinio režimo, primesto ir palaikomo rusų durtuvais vykdomą persekiojimą ir viso intelektualinio ir dvasinio gyvenimo nustelbimą.

Rusiškas okupacinis režimas nuo pat pradžios pašalina tikėjimą iš mokyklų ir uždarė katalikų ir protestantų teologijos fakultetus universitete. Ligoninėse, kalėjimuose, ir ginkluotose tarnybose neleidžiama teikti paskutinius religinius sakramentus. Dvasinės seminarijos buvo suvaržytos ir ilgainiui 1948 m. gale uždarytos. Tik vienas iš prieš karinių 14 katalikų vyskupų tik vienas buvo gyvas poreit, metų rudenį. Apie 75 proc. kunigų iššudyta, ištremta arba kalinama. Visos kultūrinės ir mokslinės įstaigos ir leifiniai uždaryti. Vilniaus ir Kauno universitetai ir kitos universitetinio lygio akademijos yra pavestos slaptosios policijos kontrolei - vice rektoriam yra MVD atstovai, kurie veda privalomąjį politinį auklėjimą." Į universitetus nepriimami asmenys, kurių tėvai bent kada turėjo daugiau kaip 15 ha žemės ir reikalaujama ištikimybės liudijimo iš komunistų partijos

greta kvotimų iš rusų kalbos ir taip vadinamą "Marksistinio-Leninistinio mokslo". Žymiausi Lietuvos profesoriai arba kalinami arba ištremti. Daugiau kaip 50 proc. Lietuvos prof. ir studentijos yra savanoriškoje tremtyje ir papildomi 20 proc. yra Sibiro mirties stovyklose.

Taip vadinamos Lietuvos SSSR mokslo akademijos leidiniai ribojasi Stalino ir Molotovo prakalbų vertimais, visos komunistų partijos /bolševikinės istorija, ir piktais puolimais prieš buržuazinai-nacionalistines teorijas biologijoje, istorijoje, grafikos mene, medicinoje, chemijoje, architektūroje, žemdirbystėje ir t.t. visi mokyklų vadovėliai pakeisti vertimais iš rusų kalbos ir atydkiai išvalyti iš "Vakarų" buržuazinės įtakos".

Žymūs mokslininkai verčiami pasirašyti viešas išpažintis, kurios spausdinamos valdiškoje spaudoje, vienintelėje krašto spaudoje, kamė jų buvusios "paklaidos" yra smerkiamos citatomis iš Stalino kalbų.

Rusų slėgiamoje Lietuvoje visiškai nėra jokios intelektualinės laisvės- apart Lietuvos Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdžio ir jos Lietuvos Laisvės Kovotojų ginkluotą pajėgą skleidžiamos literatūros ir spaudos.

Toks pats teroro režimas viešpatauja mūsų seserinėse respublikose - Latvijoje ir Estijoje, ir, nebent jei pašalinė jėga to neprileis teksai režimas ilgainiui užguls ant Lenkijos ir ant kitų rusų dominuojamų kraštų. Lietuvos rezistencija yra vienas elementas, kuri atidėlioja priverstiną ubaginimą ir kraštutinę intelektualinę degradaciją kituose vidurio Europos kraštuose.

Pasaulis negali pasilikti - pusiau laisvas ir - pusiau vergijoje.

N y k o l a s K r u p a v i č i u s
Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto Pirmininkas

V a c y s S i d z i k a u s k a s
VLIKo Vykdomosios Tarybos Pirmininkas

archyvas

Kfynobovij

W. W. W.

W. W. W.